

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	40323 Спеціальна освіта (Логопедія)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	016 Спеціальна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40323
Назва ОП	Спеціальна освіта (Логопедія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.01 Логопедія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Пахомова Наталія Георгіївна, Чикурова Ольга Ярославівна, Мамічева Олена Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	02.11.2022 р. – 04.11.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП - <https://office.naq.gov.ua/v1/form-se/6587/view> - Відомості із СО; - https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/akreditacia/programa_vizitu__sumskiy_dru_im_makarenka_efe18.pdf - (посилання на файл до початку процедури)

Програма візиту експертної групи - <blob:https://office.naq.gov.ua/b97e7bfc-f9d6-4cfo-a3e5-c389de47b3b1>; - <https://sspu.edu.ua/universityet/publicna-informatsiia/akredytatsiia> - (було на сайті університету до початку процедури: Акредитація/ програми виїзду експертної групи (посилання на сторінку)

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За підсумками роботи ЕГ під час попереднього аналізу відомостей про самооцінювання освітньо-професійної програми Спеціальна освіта (Логопедія), галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта, рівень вищої освіти «Магістр», дистанційного онлайн-візиту, установчих та нормативних документів закладу, проведення зустрічей із різними фокус-групами, з'ясовано, що освітній процес у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (далі – СумДПУ ім.А.С.Макаренка) за заявленою для проведення акредитації ОП функціонує належним чином, є актуальною, враховуючи сучасні тенденції, вимоги ринку праці, інтереси стейкхолдерів, вимоги роботодавців, напрями розвитку спеціальності та ЗВО. Цілі ОП, структура та зміст є послідовними, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту», сприяють досягненню програмних результатів навчання. Форми навчання за даною ОП відповідають сучасним вимогам вищої освіти. Започаткована у 2021 р. ОП здійснюється відповідно до ліцензії МОН України. СумДПУ позиціонує себе як університет, місія якого – надання якісних освітніх послуг, спрямованих на: підготовку високопрофесійних фахівців, що відповідають потребам міжнародного і національного ринків праці; особистий творчий розвиток всіх учасників освітнього процесу, орієнтованих на демократичні цінності; формуванні сучасного університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; інноваційній діяльності – спрямуванні освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Керівний менеджмент СумДПУ, гарант ОП, НПП, допоміжний персонал служб, представники студентського самоврядування, здобувачі вищої освіти ступеня магістра, а також представники роботодавців відкриті до спілкування на фокус-групах, які відбувалися згідно з узгодженою і затвердженою програмою роботи ЕГ. СумДПУ намагався забезпечити належний зв'язок під час проведення дистанційної акредитаційної експертизи, підключення фокус-груп, наявну в університеті інфраструктуру, що було продемонстровано в режимі відео-ролика. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення дає змогу створити зручне й комфортне освітнє середовище. Вивчення звіту про самооцінювання ОП та результати інтерв'ювання усіх фокус-груп дозволили членам експертної групи, враховуючи низку чинників (принципи поваги до автономії ЗВО, контекст та позиції стейкхолдерів, відносний вплив різних виявлених недоліків на відповідний аспект якості ОП, підхід, орієнтований на вдосконалення), по критеріях встановити рівень відповідності «В», що засвідчує наявність незначних недоліків, які можуть бути усунені в короткі терміни. Перспективи розвитку ОП вбачаємо в запровадженні зовнішньої академічної мобільності здобувачів освіти, розвитку співпраці з громадськими об'єднаннями вчителів-логопедів, упровадженні міжнародних стандартів академічної доброчесності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка створено освітнє середовище, яке здатне задовольнити вимоги і потреби здобувачів і НПП, які залучені до викладання на ОП Спеціальна освіта (Логопедія) другого магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. Цьому сприяє небайдужість керівництва університету до потреб здобувачів, матеріально-технічне забезпечення, навчально-методичні ресурси, що забезпечує досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. СумДПУ є наразі єдиним ЗВО в регіоні, що готує фахівців-логопедів. ОП спрямована на формування спеціальних компетентностей, необхідних майбутнім учителям-логопедам для роботи в системі інклюзивного навчання. Співпраця зі стейкхолдерами, у результаті якої здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи вчителя-логопеда на практиці. У закладі діє прозора система контролю за якістю освіти на різних рівнях. А дотримання принципів академічної доброчесності є невід'ємною частиною корпоративної культури Університету. Наявність у ЗВО дієвої системи матеріальних та нематеріальних заохочень: преміювання за публікацію статей в базах Scopus і Web of Science; додаткове преміювання за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі. Активна робота наукової бібліотеки в освітньому процесі під час дистанційного навчання (можливість наукового пошуку у бібліотеці, де постійно наповнюється науковий репозитарій, допомога працівників бібліотеки здобувачам та НПП працювати та користуватися наукометричними базами, що значно полегшує наукову працю під час навчання).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Недостатня залученість здобувачів вищої освіти до вдосконалення ОП та обізнаність їх щодо результатів запроваджених змін анкетування. Відсутність міжнародної мобільності. Часткове залучення практичних працівників до підготовки магістрів за цією ОП. Не в усіх НПП наукові інтереси орієнтовані на актуальні аспекти роботи з дітьми із особливими освітніми потребами у спеціальному та інклюзивному просторі, взаємодіяти з їхніми батьками та фахівцями. Потребують доопрацювання робочі програми (осучаснення джерел навчальних дисциплін, додати самостійну роботу, у програмах не представлено критерії оцінювання завдань для самостійної роботи). Рекомендації: залучати здобувачів щодо вдосконалення освітньої програми, зокрема, крім опитування здобувачів ознайомлювати їх з результатами та запровадженими змінами. Додати відкриті питання до анкет опитування та систематично інформувати здобувачів і роботодавців про їх результати, а також запроваджені зміни, на сторінках сайту; систематизувати взаємодію з роботодавцями у процедурах внутрішнього забезпечення якості (як приклад – розгляд змістової частини ОП); залучити студентське самоврядування до розгляду та аналізу опитувань

здобувачів. Надавати здобувачам вищої освіти інформацію про проведення університетом заходів щодо популяризації академічної доброчесності. Активізувати наукову роботу здобувачів щодо міжнародної мобільності та участі в міжнародних конкурсах, проєктах тощо. Активізувати практику визнання результатів неформальної освіти здобувачів вищої освіти та сприяти практиці академічної мобільності здобувачів у 2022-2023 н.р.. Залучити практичних працівників до проведення лекційних та практичних занять, керувати практикою. Привести у відповідність робочі програми, удосконалити інформування здобувачів про самостійну роботу за ОК. Задля прозорості та доступності результатів контролю активізувати використання системи електронного навчання для поточного та семестрового контролю досягнень здобувачів ПРН. Посилити відповідність наукових інтересів та професіоналізму НПП, які забезпечують підготовку на ОП Спеціальна освіта (Логопеді). Також усі члени ЕГ зауважують на те, що до початку проведення акредитаційної експертизи, під час попереднього аналізу відомостей, не всі посилання із «Відомостей самооцінювання», були активними. Крім того, під час роботи дистанційного онлайн-візиту відбувся технічний збій роботи сервера університету. Технічна відсутність його роботи не дозволила достовірно проаналізувати використані посилання нормативно-правової бази СумДПУ імені А.С.Макаренка, а також факти і докази процесу проведення та оприлюднення результатів анкетування стейкхолдерів даної ОП на сайті ЗВО (роботодавців, здобувачів, випускників, академічної спільноти). Тому, в системі запити/відповіді перебільшена частина наданих документів від ЗВО на запити ЕГ, а більшість посилань на документи, запозичена з них. Рекомендації: відновити технічну роботу сервера університету для можливої роботи із сайтом закладу.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма 2022 р. (<http://surl.li/dpips>) має чіткі цілі («здобуття студентами професійних знань та уявлень про сучасні дослідження в галузі спеціальної освіти, порушення психофізичного розвитку (зокрема мовленнєвого), особливості їх прояву, діагностики та корекції, про розвиток мовлення та опанування мовою, основні положення педагогіки та психології, проблеми логопедичної, корекційно-розвивальної, реабілітаційної допомоги особам з порушеннями розвитку в закладах системи МОН, МОЗ та Міністерства соціальної політики; набуття умінь та навичок планування, організації та реалізації освітнього, логопедичного, корекційно-розвивального, реабілітаційного процесу в різних типах закладів та на формування здатності на високому професійному рівні застосовувати набуті знання та генерувати нові ідеї, вдосконалювати існуючі та створювати нові науково-методичні підходи, концепції, методи»), які у повній мірі узгоджуються зі: Стратегією розвитку СумДПУ на 2020 – 2030 рр., що розміщена на офіційному вебсайті: https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya__b57d5.pdf, де визначено: - місію СумДПУ імені А.С.Макаренка («надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців, що відповідають потребам міжнародного і національного ринків праці; на особистий творчий розвиток всіх учасників освітнього процесу, орієнтованих на демократичні цінності; формуванні сучасного університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; інноваційній діяльності – спрямуванні освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону; створенні економічних і соціальних цінностей шляхом передачі технології та комерціалізації результатів навчання і досліджень громаді»), - візію («..Університет, спирається на майже столітній освітній досвід і просвітницькі традиції; інноваційні наукові школи спрямовані на постійне продукування і трансфер знань в різноманітні спільноти Сумщини і України; систему моральних принципів та правил етичної поведінки в освітньому процесі.»), та - стратегічні цілі СумДПУ («..Розвиток Університету, просування на основі конкурентних переваг у сфері академічної якості та експертизи, умов для формування освічених особистостей, спроможних вносити істотний вклад у майбутнє України. Побудова студентоцентрованого освітнього та освітньо-наукового середовища, розвиток міжнародної співпраці на основі соціальної відповідальності. Створення передумов для участі Університету у світових рейтингах.»). ОПП СО(Л) спрямована на формування у здобувачів поглиблених теоретичних знань та практичних умінь, а також компетентностей в галузі спеціальної освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджено на зустрічі з роботодавцями, здобувачами в.о. та випускниками ОП. На сторінці каф.логоп.е вкладка «Співпраця зі стейкхолдерами» (<https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/pro-kafedru> - була активною до проведення процедури, за

запевненнями гаранта). Угоди про співпрацю розміщені у розділі «Практична підготовка» <https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/praktychna-pidhotovka>: із Сум. обл. центром комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю, КУ «ІРЦ» Краснопільської селищної ради, КУ «ІРЦ» Попівської сільської ради Конопотського р-ну Сум. обл., КУ «ІРЦ» Степанівської селищної ради Сум. р-ну ради Сум. обл. (запит ЕГ: [blob:https://office.naq.gov.ua/7313c71e-d49a-4568-a0ae-f63998309ded](https://office.naq.gov.ua/7313c71e-d49a-4568-a0ae-f63998309ded)). У вкладці (в системі) «Рецензії та Відгуки роботодавців» ([blob:https://office.naq.gov.ua/cceb95f5-9bco-407a-ab79-fdc55847b321](https://office.naq.gov.ua/cceb95f5-9bco-407a-ab79-fdc55847b321)) їх розміщено від (Коваленко С. О., Пахомова Н.Г., Кляп М.І., Крикуненко Ю.О., Шевич Х.В., Кравцова І.В.), в яких надано позитивну оцінку ОП. Стейкхолдери брали участь у засіданнях кафедри. На запит ЕГ було надано протоколи засідань ([blob:https://office.naq.gov.ua/1953bcd8-b982-4e12-b722-5f07df05ab72](https://office.naq.gov.ua/1953bcd8-b982-4e12-b722-5f07df05ab72) [blob:https://office.naq.gov.ua/302adf30-05a4-4529-82ae-of71c3741541](https://office.naq.gov.ua/302adf30-05a4-4529-82ae-of71c3741541)): №2 від 8.09.21, на яких були запрошені з стейкхолдера-пропозиції: Крикуненко Ю.О. рекомендувала гаранту провести гостьову лекцію та залучити до освітнього процесу фахівців із досвідом управлінської, інноваційної, наукової роботи; №6 від 23.11.21 -Феденко О.О., Крикуненко Ю.О., Тимченко І.В.– обговорили поточні питання реалізації ОП, перелік баз проходження практичної підготовки; №14 від 11.04.22. - пропозиції: Коваленко С.О.-залучити до проектної групи доктора наук зі спеціальності Спеціальна освіта, штатного працівника СумДПУ, Кляп М.І. акцентувала увагу на переліку сучасних нормативних документів щодо забезпечення ОК-2.05. Здобувачка в.о.957 гр. Осьмачко А. запропонувала розширити питання психол.-пед. супроводу осіб із ООП, звернувши увагу на формування знань, умінь і навичок логоп. супроводу. Здобувачка в.о. 957 гр. Полулюфта К.-з метою апробації різних технік логоп. роботи-провести необхідну кількість практичних занять на базі Науково-практичного центру кафедри логопедії. На зустрічі із самоврядуванням та здобувачами вищої освіти було підтверджено можливість обговорювати освітню програму на засіданнях кафедри, Вчених радах інституту, університету. Керівництво закладу і гарант ОП під час зустрічей фокус-груп запевнили ЕГ, що у Сум ДПУ проводяться опитування здобувачів, але ж, через технічний збій роботи сервера університету, переглянути їх і результати на сайті, було не можливо. Результати опитувань розглянуто на засіданні кафедри логопедії № 9 від 17 січня 2022 р., №11 від 8 лютого 2022 р., №12 від 22 лютого 2022 р., №14 від 11 квітня 2022 р., №19 від 30 червня 2022 р., №1 від 26 серпня 2022 р. (відповідь на запит ЕГ: [blob:https://office.naq.gov.ua/8dc6cc01-10b5-4e14-b494-4c8dcoef24d7](https://office.naq.gov.ua/8dc6cc01-10b5-4e14-b494-4c8dcoef24d7)).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та ПРН загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, що з'ясовано у ході зустрічі з роботодавцями. Ціллю ОП є підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, що реалізується шляхом засвоєння глибоких фундаментальних дисциплінарних знань та навичок роботи із сучасними логокорекційними технологіями. А оскільки одним із пріоритетних напрямків держави в галузі освіти є надання якісних послуг дітям з ООП, то можна стверджувати, що ОП відповідає контексту розвитку спеціальності. Гарант декларує, що регіональний контекст програми врахований шляхом орієнтації на потребу забезпечення фахівцями в спеціальній, інклюзивній освіті та ІРЦ, що було підтверджено під час фокус-групи зі стейкхолдерами. На ринку праці у Сумському регіоні України дійсно широка сфера працевлаштування для випускників даної ОП, а саме фахівців у галузі спец. освіти, зокрема логопедії: спеціальні заклади освіти та заклади освіти з інклюзивним навчанням дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, соц.-реаб. центри, ІРЦ, заклади, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги особам з особливими освітніми потребами, заклади системи МОН, МОЗ, Міністерства соціальної політики тощо. Гарант зазначила, що при формуванні цілей ОП було використано досвід організації навчального процесу у вітчизняних та європейських університетах, який було отримано викладачами кафедри логопедії в межах науково-педагогічного стажування, програм підвищення кваліфікації (відповідь на запит ЕГ: [blob:https://office.naq.gov.ua/176da675-de97-4b32-8c01-b97e36a7f712](https://office.naq.gov.ua/176da675-de97-4b32-8c01-b97e36a7f712)), під час удосконалення ОП було проаналізовано відповідні ОП в університетах України (Херсонського державного університету, Рівненського державного гуманітарного університету, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди та ін.). Відмінність ОП Спеціальна освіта (Логопедія) від програм в інших ЗВО полягає в тому, що вона має чітке логопедичне спрямування і дозволяє випускнику працевлаштуватися на посадах: Вчитель-логопед, Логопед. Гарант ОП та НПП кафедри логопедії на зустрічах підтвердили вивчення досвіду закордонних університетів, зокрема за такими програмами: магістра наук у сфері комунікаційних розладів: патологія мовлення Університету Адельфі, яка має винятково практичне спрямування, (<https://www.adelphi.edu/program/graduate/communication-disorders/>), Програма логопедії в Університеті штату Монклер, що акцентує увагу на підготовку до роботи випускників у лікарнях, реабілітаційних центрах, школах і приватній практиці (<https://www.montclair.edu/communication-sciences-and-disorders/graduate-programs/speech-language-pathology-m-a/>). При розробленні даної ОП досвід іноземних програм було реалізовано у взаємозв'язку теоретичної та практичної підготовки здобувачів для їх подальшого успішного працевлаштування.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Відповідно якого від 05.01.2021р. № 28 для спеціальності 016 Спеціальна освіта для другого (магістерського) рівня освіти було розроблено ОП СО(Л) (2021 р.) та оновлено ОП СО(Л) (2022 р.). ОП забезпечує формування загальних і фахових компетентностей. Загальні компетентності ЗК1-ЗК10 формуються під час вивчення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Фахові компетентності СК1-СК10 (відповідно стандарту) формуються під час вивчення таких ОК циклу професійної підготовки, як: ОК 1.01 «Іноземна мова за професійним спрямуванням» ОК 1.02 «Цифрові технології», ОК 1.03 «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти», ОК 1.04 «Психологія освіти», ОК2.01 «Професійна компетентність логопеда», ОК2.02 «Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень», ОК2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», ОК 2.04 «Сучасні проблеми логопедії», ОК 2.05 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти» та ОК практичної підготовки, зокрема ПП1. «Виробнича практика за профілем майбутньої професії у освітніх закладах», ПП2. «Виробнича практика за профілем майбутньої професії у соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах». Визначені ЗВО ФК11-ФК14, формуються переважно ОК2.01 «Професійна компетентність логопеда», ОК2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», ОК2.04 «Сучасні проблеми логопедії», ОК2.05 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти». ОП Спец.освіта (Логопедія) передбачає досягнення усіх ПРН1-ПРН14, передбачених стандартом вищої освіти та ПРН15-ПРН18, визначених ЗВО, забезпечується обов'язковими ОК. До прикладу, одними з результатів навчання, вказаних у стандарті вищої освіти, є ПРН12 (Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з ООП в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища), що забезпечується ОК1.02 «Професійна компетентність логопеда», ОК1.03 «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти, ОК2.01 «Професійна компетентність логопеда», ОК 2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП». ОК2.05 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти». Досягнення ПРН та розвиток загальних і спеціальних компетентностей забезпечується обов'язковими компонентами, що відображено у матриці відповідності та підтверджується аналізом змісту робочих програм освітніх компонентів (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/6587/view>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Відображення в ОП «Логопедія» 2022 р. тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, її відповідність стратегії ЗВО та його місії. 2. Цілі та програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Стандарту вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта (Логопедія) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм підготовки здобувачів. 3. Гарант ОП проводить консультативні зустрічі зі здобувачами, НПП та роботодавцями щодо обговорення векторів подальшої співпраці. Окремі здобувачі і роботодавці беруть участь у засіданнях кафедри, на яких обговорюється зміст освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Через технічну відсутність роботи сервера університету, не порівняно доопрацювання попередньої ОП 2021 р. з ОП Спеціальна освіта (Логопедія) 2022 р.. Достовірно не проаналізовано процес проведення та оприлюднення результатів анкетування стейкгоल्дерів даної ОП на сайті ЗВО (роботодавців, здобувачів, випускників, академічної спільноти). Рекомендації: відновити технічну роботу серверу для можливості роботи із сайтом закладу.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП в цілому відповідає Критерію 1, зокрема, слід відзначити узгодженість цілей ОП з місією та стратегією університету; затребуваність ОП на ринку праці; орієнтацію ОП на потреби регіону та галузі; врахування досвіду національних та закордонних програм; залучення стейкгоल्дерів до змістових складових ОП. ЕГ констатує технічні недоліки роботи сервера, що не дозволило достовірно проаналізувати використані посилання нормативно-правової бази СумДПУ імені А.С.Макаренка, а також факти і докази процесу проведення та оприлюднення результатів анкетування стейкгоल्дерів даної ОП на сайті. Також ЕГ зауважує, що частина посилань із «Відомостей про самооцінювання освітньої програми», ще до початку проведення процедури акредитації була не активною. Тому, в системі запити/відповіді перебільшена частина документів на запити ЕГ. Підкритерії 1.1, 1.3, 1.4 цілком відповідають вимогам, а 1.2 - частково (через технічний збій роботи сервера університету, переглянути оприлюднені результати опитування на сайті, було не можливо, що не дозволило достовірно проаналізувати позиції та потреби

стейкхолдерів), але він може бути виправлений з часом (у разі усунення технічних проблем), що дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 1 рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП 2022 р. (blob:https://office.naq.gov.ua/e78cfaed-0119-4f0d-acea-769df7d9a91d) складає 90 кр. і передбачає 37 кр. для ОК. Із них ОК1.01 Іноземна мова за професійним спрямуванням обсягом (3 кр.), ОК21.02 Цифрові технології (3 кр.), ОК 1.03 Актуальні питання інноваційного розвитку освіти (3 кр.), Ок 1.04 Психологія освіти (3 кр.) циклу загальної підготовки (загалом 12 кр.). Дисципліни циклу професійної підготовки складають 25 кр. (ОК2.01-ОК2.05) обсягом від 3 до 7 кр. 20 кр. відведено на практичну підготовку у циклі практичної підготовки (ПП 1. Виробнича практика за профілем майбутньої професії у освітніх закладах – 10 кр., ПП 2. Виробнича практика за профілем майбутньої професії у соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах – 10 кр.). Підсумкова атестація включає ПА 1. Виконання та захист кваліфікаційної роботи (10 кр.) Блок вибіркових дисциплін має обсяг 23 кр. (здобувачі вищої освіти вивчають 5 вибіркових дисциплін: 4 дисципліни по 5 кр. та одна 3 кр.), що становить 25,6% від загального обсягу ОП, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження здобувачів вищої освіти. Теоретичний зміст ОП визначається такими ОК: ОК 1.01 «Іноземна мова за професійним спрямуванням» ОК 1.02 «Цифрові технології», ОК 1.03 «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти», ОК 1.04 «Психологія освіти». Формування професійних навичок з урахуванням специфіки діяльності логопеда забезпечується, ОК2.01 «Професійна компетентність логопеда», ОК2.02 «Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень», ОК2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», ОК 2.04 «Сучасні проблеми логопедії», ОК 2.05 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти». Обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає Стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем, ступенем магістра, з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта, затвердженого і введеного в дію наказом МОН України від 05.01.2021 № 28.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП 2022 р. (blob:https://office.naq.gov.ua/8ac4b5e6-2883-4055-9ee6-of7fee550d68) має структуру, в якій прослідковується логіка вивчення ОК та можливість досягти ПРН. ОП містить структурно-логічну схему, яка унаочнює особливості опанування освітньої складової. Аналіз структури ОП дозволив дійти висновку, що цикл загальної підготовки складає 12 кредитів ЄКТС та дозволяє досягти заявлених у ОП загальних компетентностей. Цикл професійної підготовки складається з теоретичної (25 кредитів) та практичної частин (20 кредитів). ОК відповідають окремим компетентностям, що відображено в матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП (таблиця 3). Освітні компоненти, включені до професійної складової освітньої програми та взаємопов'язані. Так, наприклад, ОК2.01 «Професійна компетентність логопеда» передуює ОК2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», ОК2.04 «Сучасні проблеми логопедії» (1 та 2 семестри) є завершальним узагальнюючим практичним курсом з підготовки вчителя-логопеда. Особливість ОП у прив'язці до наукової та практичної проблематики спеціальної та інклюзивної освіти, зокрема логопедії, забезпечується вивченням таких ОК: 2.01 «Професійна компетентність логопеда», 2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», 2.04 «Сучасні проблеми логопедії». Зміст вибіркових ОК обсягом 23 кр. (25,6%) сприяє формуванню ПРН та ЗК і СК, сприяє задоволенню освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів, забезпеченню їх професійних потреб та конкурентоздатності на сучасному ринку праці. Закріплення та поглиблення знань у сфері логопедії відбувається через проходження виробничої практики за профілем майбутньої професії у освітніх закладах (3 сем.), виробничої практики за профілем майбутньої професії у соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах (3 сем.) та захисту кваліфікаційної роботи (3 сем.). Однак, вивчення робочих програм (табл.1), показало наявність застарілих джерел освітніх компонент загальної та професійної підготовки (ОК1.03, ОК1.04, ОК2.01). Під час аналізу таблиці 3. та в результаті огляду відеороліку матеріально-технічної бази ЗВО встановлено достатність матеріально-технічного забезпечення.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області заявленої спеціальності, визначеної стандартом вищої освіти для магістерського рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта: оскільки в ній передбачено вивчення нормативних дисциплін, які пов'язані з підготовкою в галузі 01 Освіта/Педагогіка: ОК1.01 «Іноземна мова за професійним спрямуванням», ОК 1.02 «Цифрові технології», ОК 1.03 «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти», ОК 1.04 «Психологія освіти». ОК професійної підготовки відбивають поняття, концепції, теорії спеціальності 016.01

Спеціальна освіта (Логопедія). Також ОП спрямована на формування спеціальних компетентностей, необхідних майбутнім логопедам для роботи в системі спеціального та інклюзивного навчання, що забезпечується ОК 2.01 «Професійна компетентність логопеда», ОК2.02 «Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень», ОК 2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», ОК 2.04 «Сучасні проблеми логопедії», ОК 2.05 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти», виробничою практикою за профілем майбутньої професії у освітніх закладах та виробничою практикою за профілем майбутньої професії у соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах. Силабуси ОК за автономією рішення закладу відсутні. Каталог вибіркових дисциплін, фахового спрямування, за запевненням гаранта складається з 20 освітніх компонент, але ж, через неможливість доступу до сайту, не проаналізовано. На запит ЕГ надано робочі програми варіативних дисциплін 2022 р. (blob:<https://office.naq.gov.ua/ebeecdd-17c5-4d97-b6c6-05c2f74b127b>; blob:<https://office.naq.gov.ua/34a4555f-b415-4fed-a27c-e72fa4dcfc12>)

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

В ОП 2022 р. передбачено можливість побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кожного здобувача. Її формування в Сум ДПУ здійснюється відповідно до нормативних документів університету: «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка, «Положення про перезарахування результатів навчання у СумДПУ імені А.С. Макаренка, «Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу в СумДПУ імені А.С. Макаренка» «Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С. Макаренка» «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А.С. Макаренка» blob:<https://office.naq.gov.ua/e1829390-329b-448e-a3bf-850c71de4c25>), «Положення про вільний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка (blob:<https://office.naq.gov.ua/90beb067-6ca7-463f-a578-1ba65a32d3a4>). Обсяг вибіркової складової становить в ОП 2022 р. 23 кр. (25,6%), що відповідає чинним нормам законодавства. Вибір дисциплін відбувається на початку навчання. Здобувачі університету знають, що є каталог ВД. За запевненнями гаранта під час зустрічі, цей каталог після 2021 р. оновлено з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальної освіти, зокрема логопедії. Було збільшено кількість ВК, що дає можливість здобувачу розширити кругозір, збільшити право на реалізацію власних інтересів та професійних запитів. За автономією адміністрації закладу та у зв'язку з економією ресурсів серверу університету, у тому числі з метою покращення якості доступу, інформація про ВД минулих навчальних років та їх вибір здобувачами, у поточному навчальному році видається та не зберігається. На запит ЕГ було надано індивідуальні навчальні плани здобувачів: Лінник Анастасії, Зубко Наталії, Лози Анастасії (blob:<https://office.naq.gov.ua/8abe1cf5-ef48-4fc1-abbd-f680c04a0711>). Аналіз індивідуальних планів показав, що здобувачі 2 курсу на 2021-2022 н.р. обирали ОК: «Дитяча нейропсихологія», «Логопедичні технології», (1 сем.); «Логопедичний практикум», «Логопедичний масаж при тяжких порушеннях мовлення», «Психодіагностика та психокорекція осіб з порушеннями мовлення» (2 сем.). Загальноуніверситетський перелік вибіркових дисциплін широкого вибору, через неможливість доступу до сайту, не проаналізовано. В ОП 2022 р. обсяг ВК складає 23 кредити, форма «підсумкового контролю» – залік.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП 2022 р. передбачено практичну підготовку здобувачів у вигляді двох видів практики: ПП1 Виробнича практика за профілем майбутньої професії у освітніх закладах – 10 кр., ПП2 Виробнича практика за профілем майбутньої професії у соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах – 10 кр. Практика проходить відповідно до положення про проведення практики студентів СумДПУ імені А.С. Макаренка (blob:<https://office.naq.gov.ua/a9d043fa-748f-4af4-82b6-4ea0790d737a>) та дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП та навчальним планом передбачено практичну підготовку 20 кредит ЄКТС: на посаді вчителя-логопеда освітнього закладу (10 кредитів); на посаді логопеда соціально-реабілітаційних закладів та інклюзивно-ресурсних центрів (10 кредитів). За даною ОП розроблені робочі програми практик (blob:<https://office.naq.gov.ua/42301a51-fd80-4a98-a807-1a11f0bac809>) blob:<https://office.naq.gov.ua/e190fb03-a59c-4444-b4da-df574c797d4a>). Зустріч зі стейкхолдерами (на чий базі переважно відбувається практика) засвідчила, що вони задоволені набутими практичними компетентностями здобувачів вищої освіти, тому зауважили, що задавати їм інші питання стосовно ОП, недоречно. Пропозиції щодо розширення змісту практики вносили стейкхолдери Феденко О.О., Крикуненко Ю.О., Тимченко І.В. про що свідчить протокол засідання кафедри №6 від 23 листопада 2021 р. та №9 від 17 січня 2022 р. (blob:<https://office.naq.gov.ua/37d9274d-9d44-41c3-9c25-a7bcc75fe621>). Здобувачі направляються на практику у встановлені терміни та на визначені бази практики. На зустрічах із фокус-групами НПП і здобувачами, ЕГ отримала інформацію, що скерування здобувачів на практику здійснюється на підставі наказу по університету. Здобувачі мають можливість обрати базу проходження практики, якою можуть бути як заклади, з якими підписано угоди, так і заклади освіти за місцем проживання здобувача (у таких випадках здобувач надає лист-погодження). На запит ЕГ надано договори із базами практик (blob:<https://office.naq.gov.ua/1d713711-757e-44a0-a50a-ec84207dfd39>). Вивчення змісту робочих програм практик показало їх збіг у контексті «Звітної документації» а саме: п.9. «Підсумки виробничої практики за профілем майбутньої професії», «Додатки». По закінченню практики здобувачі надають звітну документацію. На підставі поданих документів, характеристик та звіту з практики під час звітної конференції, керівник проводить залік із диференційованою оцінкою. Оцінка за практику виставляється за

підсумком результатів проведення роботи, що відповідає завданням практики. На запит ЕГ було надано приклади звіту з виробничої практики (ПП1) за профілем майбутньої професії у освітніх закладах здобувачів Полуюфти К. (blob:https://office.naq.gov.ua/98648c12-cf39-4ee1-bafb-dabb479d060d) та Присакару К. (blob:https://office.naq.gov.ua/4bec029f-5aee-4bb7-b50f-5e5a9e592bcc).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

За ОП 2022 р. передбачено набуття здобувачами м'яких соціальних навичок (soft skills), що підтверджує аналіз робочих програм, нормативних (Таблиця 1 відомостей СО) і вибіркового дисциплін (blob:https://office.naq.gov.ua/a70488e5-fd8c-465b-8aba-2fcd64f3d0dd), а також зустрічі з адміністрацією університету, НПП та здобувачами. ОП забезпечує набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) упродовж усіх років навчання. ОК 1.01 Іноземна мова за професійним спрямуванням, ОК 1.02 Цифрові технології, ОК 2.01. Професійна компетентність логопеда, ОК 2.03 Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП формують комунікативні, світоглядні компетентності, здатність спілкуватися державною та іноземною мовами фахового спрямування, культурну чутливість; вміння безконфліктно та продуктивно працювати в командах, про що свідчить вивчення робочих програм цих ОК. ОК 1.03 Актуальні питання інноваційного розвитку освіти, ОК 2.02 Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень формують критичне мислення, комплексне багаторівневе вирішення проблем, про що свідчить вивчення робочих програм (надані на запит ЕГ). ОК 2.04 Сучасні проблеми логопедії, ОК 2.05 Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти, ПП1-ПП2 практичної підготовки формують ФК та забезпечують набуття соціальних навичок через виконання індивідуальних завдань, участь у дискусіях, підготовці доповідей. Крім того, даний вид соціальних навичок формується через систему вибіркового навчальних дисциплін, зокрема таких як: Логопедичний практикум, Логопедичні технології, Сенсорна інтеграція в роботі логопеда та ін., про що свідчить вивчення їхніх робочих програм (blob:https://office.naq.gov.ua/a70488e5-fd8c-465b-8aba-2fcd64f3d0dd). ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softs kills), що відповідають заявленим цілям.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт не застосовано.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП 2022 р. реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів вищої освіти. Згідно «Положенням про організацію освітнього процесу» (blob:https://office.naq.gov.ua/e1829390-329b-448e-a3bf-850c71de4c25), обсяг освітніх компонентів визначається навчальним планом затвердженим вченою радою університету протокол №8 від 18.04.2022 р. (blob:https://office.naq.gov.ua/5a3648bb-766a-438c-af72-951f69a2b28f) та унормовано у Методичних рекомендаціях з розробки навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти в СумДПУ. У навчальному плані зазначено кількість кредитів ЄКТС для вивчення кожної ОК, при цьому відповідно до політики СумДПУ, цикл загальної підготовки для другого магістерського рівня вищої освіти складає 13,3% (12 кр. ЄКТС), цикл професійної підготовки – 27,8% (25 кр. ЄКТС), вибірково компоненти – 25,6% (23 кр. ЄКТС), практична підготовка – 22,2% (20 кр. ЄКТС), підсумкова атестація – 11,1 % (10 кр. ЄКТС). Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу», Методичних рекомендацій з розробки навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти в СумДПУ навчальний час здобувачів вищої освіти розподіляється на лекційні, практичні та лабораторні заняття, консультації, практичну підготовку, самостійну роботу, а також контрольні заходи. Навантаження одного навчального року складає 60 кредитів. Для здобувачів кількість годин аудиторних навчальних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) має бути на рівні 33%, а самостійної роботи – на рівні 67% від їх загальної кількості. Сумарний обсяг аудиторних навчальних занять на тиждень становить для ОС магістра до 18 годин. Серед аудиторних годин переважають години лекційних і практичних занять. Для вирішення поточних проблем на момент проведення процедури акредитації, у зв'язку із технічними проблемами серверу університету, використовуються інформаційні ресурси (електронна пошта, online консультації).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за ОП 016 Спеціальна освіта (Логопедія) не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Співпраця зі стейкхолдерами, у результаті якої здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи вчителя-логопеда на практиці. 2. ОП має елементи комплексного підходу до підготовки фахівців у галузі сучасної спеціальної освіти, спрямована на формування спеціальних компетентностей, необхідних майбутнім учителям-логопедам для роботи в системі інклюзивного навчання. 3. Структура ОП (Логопедія) переважає можливість розвинути мовні, загально-наукові компетентності, а також як професійні (hard skills), так і соціальні навички (softskills).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Відсутність можливості аналізу на сайті університету ОП Спеціальна освіта (Логопедія) 2021р., оскільки інформація минулих навчальних років, за рішенням адміністрації, у поточному навчальному році видаляється та не зберігається. Каталог вибіркового дисциплін, фахового спрямування, проведення й результати анкетування, через неможливість доступу до сайту, також не проаналізовано. 2. У робочих програмах (ОК1.03, ОК1.04, ОК2.01) наявні застарілі джерела загальної та професійної підготовки. В ПП1 Виробнича практика за профілем майбутньої професії у освітніх закладах та ПП2 Виробнича практика за профілем майбутньої професії у соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах наявне дублювання змісту деяких пунктів. Рекомендації: найближчим часом - усунення технічних проблем із сайтом; - залучати більшу кількість роботодавців до обговорення освітньої програми з метою удосконалення інформування стейкхолдерів про неї; - врахувати ознайомлення здобувачів через розширення списку використаної літератури, іншомовними джерелами і публікаціями, при опануванні освітніх компонент загальної та професійної підготовки; - необхідно переглянути зміст ПП1 і ПП2.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП Спеціальна освіта (Логопедія) в цілому має достатній рівень відповідності Критерію 2, оскільки відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Підкритерії 2.1, 2.6, 2.8 загалом відповідають вимогам, а 2.2-2.5, 2.7, 2.9 – відповідають частково (окрім технічної сторони, у разі її не відновлення), але можуть бути виправлені найближчим часом, що дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 2, рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, були висвітлені на офіційному сайті ЗВО до початку проведення акредитації (<https://sspu.edu.ua/pravyula-priyomu-2022> - наразі не активне), де було розміщено інформацію щодо порядку подання та критерії зарахування мотиваційних листів для абітурієнтів, поради щодо їх написання та зразки листів. Також на сторінці Приймальної комісії знаходились нормативні документи, інформація про вступну кампанію 2022, результати вступу. Під час спілкування з керівництвом закладу та відповідальним секретарем приймальної комісії Іоновою Іриною Миколаївною було з'ясовано, що для абітурієнтів з особливими освітніми потребами створюються всі умови для вступу, якщо така потреба виникає і озвучується абітурієнтом. ЗВО за ОП Спеціальна освіта (Логопедія) у 2021-2022 р. здійснив набір у кількості 12 осіб (7 осіб денна форма, 5 осіб заочна форми). Вступ на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 016 Спеціальна освіта відбувається в поточному році на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти у формі: фахового вступного випробування (у вигляді усного іспиту) та мотиваційного листа. Мінімальна оцінка для зарахування становить 100 балів, максимальна 200 балів. Програма фахового випробування (https://sspu.edu.ua/images/2022/vstup/programy/3/016_spetsialna_osvita_logopediya.pdf; https://sspu.edu.ua/images/2022/vstup/programy/5/016_spetsialna_osvita_logopediya.pdf). Для абітурієнтів, що бажають навчатися за кошти фізичних чи юридичних осіб пропонувалося написати виключно мотиваційний лист. Надалі відбувалося рейтингування мотиваційних листів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступати на навчання для здобуття ОКР магістр за спеціальність 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія мають право особи, які здобули освіту на основі освітнього ступеня бакалавра, освітнього ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Умови вступу визначаються правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка затверджених Наказом ректора університету №168 від 30 травня 2022 року (blob:https://office.naqa.gov.ua/1e252a98-cf3e-4d35-98e4-1c4347b3cebe). За правилами 2022 року вступники на бюджетну форму навчання проходили фахове вступне випробування (іспит в усній формі) з дисципліни «Логопедія» (blob:https://office.naqa.gov.ua/f9942fa8-2e48-484f-b77b-74344295e898) та надавали мотиваційний лист (blob:https://office.naqa.gov.ua/5836ce5a-d3c2-40da-91a4-5bae5ab491e7). Метою вступного фахового випробування є оцінка рівня сформованості знань, умінь та навичок вступників на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 016 Спеціальна освіта за освітньою програмою Спеціальна освіта (Логопедія) для денної та заочної форми навчання. Загалом, аналіз програми фахового вступного випробування показав, що зміст вступного випробування, визначення якого перебуває у сфері компетенції ЗВО, відповідає рівневі вхідних компетентностей та результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальністю 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які визначено у Розділі III Стандарту ВО спеціальності 016 Спеціальна освіта для другого магістерського рівня (<https://cutt.ly/3V9x8AD>). Під час зустрічі із Гарантом ОП Зелінською-Любченко Катериною Олександрівною було з'ясовано, що формування змісту програми фахового випробування обумовлено спрямованістю ОП щодо підготовки логопедів, які мають базову спеціальну освіту.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, закріплені у нормативних документах СумДПУ: Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С.Макаренка, Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С.Макаренка, Положенням про перезарахування результатів навчання у СумДПУ (blob:https://office.naqa.gov.ua/d3865d46-f2ef-4adb-a8b6-c66f769dcf03). Так, у «Положенні про академічну мобільність здобувачів в.о. та НПП СумДПУ» визначено і встановлено порядок організації академічної мобільності щодо реалізації програм академічної мобільності, як за кордоном, так і в закладах вищої освіти України, а також визнання та перезарахування результатів їх навчання. В ньому визначено типи (внутрішня та міжнародна), та форми академічної мобільності (кредитна мобільність, мовне стажування, навчально-наукове стажування/дослідження; практика, літні та інші школи, грантові проєкти). У СумДПУ реалізуються програми академічної мобільності здобувачів і викладачів, що надає можливість учасникам освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому ЗВО на території України чи за її межами, що унормовано у Положенні про академічну мобільність здобувачів в.о. та НПП СумДПУ (blob:https://office.naqa.gov.ua/d3865d46-f2ef-4adb-a8b6-c66f769dcf03). Документи для участі в програмі акад.моб., які подають учасники з Університету, погоджуються: в Університеті – з керівництвом та навчально-науковим центром проєктних технологій; на факультетах Університету – директорами навчально-наукових інститутів/деканатами; на кафедрах – зав.кафедр, гарантими ОП та окремими НПП. Положенням про перезарахування результатів навчання у СумДПУ передбачено, що для здобувача, який бере участь в академічній мобільності складається індивідуальний навч.-наук.роботи з урахуванням відповідного курсу/семестру та затвердженої іншим ЗВО програми проходження навчання. Після звіту про виконання індивідуального плану і надання акад.довідки, що підтверджує виконання програми навчання в іншому ЗВО та містить інформацію про результати навчання, відбувається перезарахування результатів навчання з навчальних дисциплін. На ОП Спеціальна освіта (Логопедія) є практика внутрішньої академічної мобільності здобувачів в.о.. Так, у II семестрі 2021-2022 н.р. здобувачки Присакару К. та Лоза А. навчалися за програмою внутр. акад.моб. у Полтавському нац.пед.універ. ім. В.Г.Короленка та Бердянському ДПУ (відповідно). Обом здобувачкам було перезараховано результати навчання відповідно до ВОК «Психодіагностика та психокорекція осіб із порушеннями мовлення». На запит ЕГ було надано документацію щодо проходження академічної мобільності Присакару К. (blob:https://office.naqa.gov.ua/e02668f6-dcco-4adf-8951-d65a1f149de7) та Лози А. (blob:https://office.naqa.gov.ua/80acfc1a-04e0-41fd-bb4e-60a7e824dbe3).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, визначаються Положенням про визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А.С.Макаренка (blob:https://office.naqa.gov.ua/d3865d46-f2ef-4adb-a8b6-c66f769dcf03), що наданий на запит ЕГ. За запевненнями Гаранта інформація щодо визнання результатів навчання шляхом неформальної/інформальної освіти, здобувачам повідомляється до початку вивчення освітніх компонентів і розміщується на сайті Університету. Визнання результатів навчання дозволено для навчальних дисциплін, які здобувачі опановують на початку семестру поточного навчального року або в семестрі, який передує семестру, у якому згідно НП передбачено вивчення

конкретної дисципліни. Визнається не більше 20% від загального обсягу кредитів передбачених освітньою програмою в межах навчального року. Всі етапи визнання результатів навчання прописано в розділі III зазначеного вище документу ([blob:https://office.naqa.gov.ua/d3865d46-f2ef-4adb-a8b6-c66f769dcf03](https://office.naqa.gov.ua/d3865d46-f2ef-4adb-a8b6-c66f769dcf03)). У відомостях про самооцінювання та під час відеозустрічей зі здобувачами підтверджено, що випадків зарахування результатів неформальної освіти на цій ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Наявність чітких і зрозумілих правил вступу на навчання, правил визнання результатів навчання отриманих в інших закладах освіти та правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, їх доступність для здобувачів вищої освіти відповідно. 2. Відсутність у правилах прийому на навчання за ОП Спеціальна освіта (Логопедія) дискримінаційних положень, обмежень або привілеїв.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На ОП відсутні практики визнання неформальної освіти. Але ж відсутність практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, під час реалізації цієї ОП, не може бути підставою для зниження оцінки відповідно до Рекомендацій щодо застосування критерію оцінювання якості освітньої програми (затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року). Рекомендації: - активізувати практику визнання результатів неформальної освіти здобувачів і сприяти практиці академічної мобільності здобувачів у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти у 2022-2023 н.р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП Спеціальна освіта (Логопедія) у цілому відповідає Критерію 3. В університеті запроваджені прозорі, чіткі та недискримінаційні правила прийому, унормоване визнання результатів академічної мобільності та неформальної освіти. Водночас рекомендовано активізувати практику неформальної освіти здобувачів вищої освіти за даною ОП у вітчизняних та зарубіжних ЗВО. Отже, за результатами експертної оцінки визначено, що програма має достатній рівень відповідності та узгодженості включаючи підкритерії 3.1 – 3.4. Відповідно можна зробити висновок, що ОП відповідає Критерію 3, а вищезазначені недоліки не є суттєвими, можуть бути усунені у короткий термін, та не перешкоджають досягненню заявлених цілей і програмних результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ проаналізовано ОП – 2021, 2022, матрицю відповідності програмних результатів навчання (Таблиця №3), освітні компоненти, методи навчання та оцінювання, робочі навчальні програми (2021 та 2022 рр.) (<https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/metodychne-zabezpechennia>), позиції здобувачів освіти та НПП. Для досягнення програмних результатів НПП обирають самостійно та використовують наступні методи і види навчання: лекції; практичні, семінари, лабораторні, консультації, інформаційно-комунікаційні технології (платформи для дистанційного навчання). Форми та методи навчання і викладання за ОП регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), згідно з яким підготовка здобувачів магістерського рівня здійснюється за денною і заочною формами (на даний час дистанційно). Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання права вільно обирати форми і методи навчання (дистанційної форми), тематику та керівників магістерських досліджень, відвідувати науковий гурток, долучатися до науково-практичних заходів тощо. За результатами бесіди зі НПП і студентами з'ясовано, що навчання та викладання здійснюється на засадах компетентнісного та студентоцентрованого підходів з використанням різних платформ дистанційного навчання, зокрема Moodle, Zoom тощо. Під час зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що вони мають змогу ознайомитись з програмами дисциплін, де зазначена інформація про викладача, представлена мета, форми, методи, організація, оцінка результатів навчання та політика навчальної

дисципліни на сторінці кафедри (<https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/metodychne-zabezpechennia>). Також, здобувачі на сайті можуть ознайомитися з переліком дисциплін за вибором (<https://ssp.u.edu.ua/universytet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>). На першому занятті викладач інформує студентів відносно цілей, змісту, порядку та критеріїв оцінювання. Узагальнені результати опитування здобувачів (2021-2022 рр.) (https://ssp.u.edu.ua/images/2022/docs/opytuvannia/opituvannya_zdobuvachiv_so_logopediya__2_semestr_2_52b45.pdf), показують, що загалом вони задоволені якістю, умовами та процесом навчання у ЗВО, методами і формами організації в цей складний період. Однак, у звіті не подається кількість респондентів за ОП та зазначається середній бал за результатами відповідей. Зокрема: «здобувачі задоволені рівнем викладання навчальних дисциплін, отриманим рівнем знань та вмінь, відкритістю та доступністю викладачів до спілкування». Анкета не містить відкритих запитань та не передбачає надання побажань і рекомендацій щодо покращення. Під час зустрічі зі студентами та студ.самоврядуванням було встановлено, що вони не цікавляться результатами опитування та не знають де вони розміщені на сайті.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За результатами зустрічі зі здобувачами було встановлено, що вони мають можливість ознайомитися з ОП та її компонентами на сайті (<https://ssp.u.edu.ua/osvitni-prohramy-2022-rik>). У результаті ознайомлення з матеріалами та у процесі зустрічі зі студентами та НПП встановлено, що інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, видів робіт і завдань, методів навчання і викладання за ОК надається на першому занятті чи настановчій конференції з практик. Види підсумкових форм контролю (екзамени, заліки, диференційовані заліки), тривалість сесій, розклади проведення заліків та екзаменів розміщуються на сайті (зі слів гаранта, але нажалі під час акредитації не відкрився). Інформація регламентується документами закладу: Положення про організацію освітнього процесу... (<https://bit.ly/3N1xFm8>) та регламентується Положенням про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання в...» (<https://bit.ly/3ANdy9>). Робочі програми в цілому містять необхідну для студента інформацію щодо ОК. Але лише у програмі ОК 1.01 зазначені критерії оцінювання та передбачувані види самостійної роботи. Силабуси відсутні. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів до інформаційних ресурсів, що знаходяться у репозитарію бібліотеки та є необхідними для забезпечення освітнього процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП забезпечується через діяльність Науково-практичного центру кафедри логопедія, як бази для психолого-педагогічних досліджень (заснований 22.12.2014 р.), шляхом вивчення дисциплін «Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень», «Цифрові технології» та ін., залученням здобувачів до роботи у студентському науковому гуртку (<https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/naukovi-hurtky>), що забезпечує можливість апробації результатів досліджень. Здобувачі залучені до роботи одного наукового гуртка «Психологія спілкування майбутніх фахівців спеціальної освіти» доц. Харченко Т.Г. (<https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/naukovi-hurtky>), який діє на кафедрі логопедії. Здобувачі приймали активну участь (до воєнного стану) у всеукраїнських конференціях, в конкурсах наукових робіт і студентських олімпіадах, які проводилися закладом та за його межами. Студенти займали призові місця на всеукраїнських студентських олімпіадах, конкурсах методичних робіт (2018, 2019 рр.) (<https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/studentska-nauka>). Під час зустрічі ЕГ було встановлено активність та участь здобувачів у конференціях і конкурсах (грамоти, дипломи і сертифікати учасників) – Катерина Полуяфта, Лоза Анастасія (2021-2022 н.р.) та ін. Кафедрою логопедії проводяться щорічно науково-практичні конференції, логопедичний фестиваль «Логофест» (<https://fc.sspu.edu.ua/kafedra-logopedii/naukovi-zakhody-kafedry>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до Положеннями про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С.Макаренка (<https://bit.ly/3N1xFm8>) викладачі університету мають постійно оновлювати зміст ОК ОП, що реалізується на основі аналізу сучасних досягнень світової науки в галузі освіти. Під час зустрічей з гарантом ОП та НПП з'ясовано, що зміст освітніх компонентів ОП 2021 р. був переглянутий та оновлений. На запит ЕГ було надано протоколи засідань кафедри з участю роботодавців та студентів щодо обговорення ОП 2022 р. та переліку ОК, ЗК, СК та ПРН. Аналіз робочих програм, наданих на запит ЕГ, дозволив встановити, що РП у 2022 р. були затверджені та оновлені. На запит ЕГ для аналізу були представлені програми, затверджені у 2021 р. на засіданні випускової кафедри. Під час зустрічі з НПП було встановлено, що не всі викладачі були долучені до обговорення та оновлення ОК, ПРН, СК. Зокрема, доц. Петренко С. І. не приймав участі в обговоренні та оновленні змісту ОК «Цифрові технології». На запит ЕГ було надано витяги з протоколів засідання кафедри логопедії щодо обговорення питань оновлення ОК на зазначеній ОП. ЕГ констатує наявність застарілих літературних джерел в робочих програмах ОК («Цифрові

технології» (1977, 2006, 2003, 2017, 2018 pp.), «Методологія та методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень» (більшість джерела 2006, 2008, 2012, 2010 pp.) та ін.). Більшість посилань на електронні джерела вже не активні. У РП ОК «Психологія освіти», «Цифрові технології», «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти», «Методологія та методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень» та ін. у списку рекомендованої літератури відсутні посилання на публікації НПП, які викладають на цій ОП. Також у РП ОК 1.03 «Актуальні питання інноваційного розвитку освіти» відсутній перелік ЗК та СК, що формуються у процесі вивчення дисципліни.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У межах реалізації інтернаціоналізації діє Стратегія інтернаціоналізації (<https://sspu.edu.ua/mizhnarodna-diyalnist/mizhnarodne-spivrobitnytstvo>), Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників, визначають інтернаціоналізацію як невід'ємну частину стратегії розвитку ун-ту. ЗВО забезпечує умови для участі у міжн. освітніх та наукових програмах і проектах (Erasmus+, British Council та ін.), закордонних стажуваннях, вільного доступу до наукометр. баз Scopus та WoS. Проте здобувачів, які беруть участь у міжнародних програмах обміну чи стажуванні, у академічній мобільності на цій ОП немає. На запит ЕГ була надана інформація про участь викладачів ОП в міжнародних проектах, програмах міжнародних стажувань. Зокрема, Ласточкіна О. пройшла стажування у Вищій технічній а школі м. Катовіце (Польща) «Едукація та індивідуалізація в закладах освіти» сертифікат № 64/20/20, від 25.06.2020 р. (обсяг 6 кредитів/180 год.); проф. Боряк О. пройшла стажування в Куявському університеті у Влоцлавеку (Республіка Польща) Сертифікат № PSI-31110-KSW від 11.09.2020 р. (180 год.); Харченко Т. – Варненський вільний університет імені «Чорноризець Храбр», м. Варна, Болгарія; міжнародне стажування в рамках IV Міжнародного науково-практичного форуму «Інновації в науці: виклики сучасності», тривалість курсу на кафедрі психології 22.06.2019р. – 22.09.2019 р. (180 годин). Ласточкіна О., Кравченко А., Стахова Л. пройшли підвищення кваліфікації в Науково-дослідному інституті Люблінського науково-технологічного парку, «Хмарні сервіси для онлайн-навчання на прикладі платформи Zoom» (20-27.07.2020 р.) (1,5 кредитів/ 45 год.); Мороз Л. – The international skills development (the webinar) on the theme «The cloud storage service for the online studying on the example of the zoom platform», 31 August – 07 September, 2020, Lublin, Republic of Poland (07.-09.2020., 1,5 ECTS credits); Харченко Т. – Інститут психології Люблінського Католицького університету Іоанна Павла (Польща), кафедра загальної психології, курс «Методологія психологічних досліджень» 10-15.02.2020 р. (30 год.); Петренко С. – «Інновації в освіті, інноваційні технології викладання професійних дисциплін», Вища технологічна школа в Катовіцах, Республіка Польща (10.05.2021 – 29.09.2021 р.) (6 кредитів/180 год.); Стахова Л. – Науково-дослідний інститут Люблінського науково-технологічного парку, «Інноваційні форми сучасного навчання на платформах Microsoft Teams I Office 365», 23-30.08.2021 р. 1,5 кред. (45 год.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Використання різних методів і приймів викладання сприяє досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, 2. Навчання та викладання за ОПП відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи. 3. Здобувачі своєчасно отримують необхідної інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання у межах навчальних дисциплін ОП. 3. Діяльність Науково-практичного центру кафедри логопедія сприяє поєднанню науково-дослідного та практико-орієнтованого напрямків навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутність проблемних груп. Застосування великої кількості електронних засобів комунікації та платформ у навчально виховному процесі ускладнює сприйняття цілісної інформації щодо навчально-методичного забезпечення ОК та оцінювання результатів (на сторінці кафедри, електронних журналах оцінювання та платформи електронного навчання). Відсутність оновлених списків літератури та видів самостійної роботи у робочих програмах окремих ОК Відсутність практики міжнародної мобільності здобувачів даної ОП. Рекомендовано: Збільшити кількість наукових гуртків за профілем ОП, розпочати роботу проблемних груп, залучити більшу кількість здобувачів за даним напрямком роботи. Оновити зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у напрямі організації та реалізації спеціальної та інклюзивної освіти, більш ретельно узгодити зміст ОК з ПРН. Осучаснити списки літературних джерел в робочих програмах ОК. Удосконалити анкети опитування для студентів, доповнити питаннями з відкритими відповідями задля можливості надавати рекомендації та зауваження. Постійно інформувати здобувачів та роботодавців щодо результатів анкетування та місця розміщення цієї інформації на сайті. Зробити анкетування анонімним та ввести питання з відкритими відповідями Залучити здобувачів до міжнародної співпраці, участі в міжнародних конкурсах, проектах тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Аналізуючи форми та методи навчання і викладання за ОП, визначивши сильні та слабкі сторони, члени експертної групи дійшли висновку, що загалом освітня діяльність за цією програмою відповідають вимогам Критерію 4. Освітній процес поєднує традиційні та інноваційні форми і методи навчання і здебільшого відповідає студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Водночас, виявлені недоліками, можливо виправити в короткий термін Усунення зауважень сприятиме удосконаленню освітнього процесу за ОП

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін та критерії оцінювання регулюють нормативні документи, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу (п. 4.7.) ЗВО (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf) і Положенні Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка. (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf). Форми контролю та критерії оцінювання відповідають рівню програмних результатів навчання, дають можливість встановити досягнення здобувачем в результатів навчання для окремого освітнього компоненту та освітньої програми в цілому. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) передбачено проведення поточного та семестрового оцінювання. Форми проведення контрольних заходів у межах ОК обираються НПП залежно від навчального плану, особливостей і програмних результатів навчання. Під час зустрічей з НПП та студентами членами ЕГ встановлено, що форми і методи оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у межах навчальних дисциплін за ОП є валідними та зрозумілими, забезпечується нормативно-правовими документами, які розміщені у відкритому доступі на веб-сайті університету. Завдання для проведення поточного та підсумкового контролю, завдання самостійної роботи розміщені викладачами на платформі Moodle та зі слів студентів є доступними і зрозумілими для них. Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками у різних формах дистанційно упродовж семестру, передбачено оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти за окремими темами навчальної дисципліни, зарахуванням неформальної освіти. Аналіз експертами змістового наповнення робочих програм дозволив встановити наявність оцінювання різних видів навчальної діяльності за балами на кожному занятті. У процесі зустрічі з адміністративним персоналом засвідчено використання різних форм контрольних заходів у системі дистанційного навчання, у функціонуванні якої експертна група мала нагоду впевнитися під час демонстрування фрагменту роботи платформи Moodle. У результаті зустрічі зі здобувачами підтверджено факт обізнаності студентів із критеріями оцінювання програмних результатів навчання, формами контролю та особливостями проведення поточного і підсумкового контролю. Аналіз результатів анкетування здобувачів цієї освітньої програми показав високий рівень задоволеністю освітнім процесом та системою оцінювання навчальних досягнень 9,4 бали із 10.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів магістерського рівня здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. Експертною групою встановлено, що відповідно до навчального плану атестація здобувачів відбуватиметься у формі захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи, що передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або проблеми у спеціальній освіті (логопедії), супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів (Положення Про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти... (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/11/nova_redakciya_polozhennya_pro_kvalifikaciynu_robotu_z_pidpisami_a7c17.pdf)). Аналіз тематики кваліфікаційних робіт, що подані на сайті відповідають проблематиці спеціальної та інклюзивної освіти. Усі роботи за місяць до захисту перевіряються на плагіат перший раз безкоштовно та результати обговорюються на засіданні кафедри логопедії. Зі слів гаранта, Кваліфікаційна робота розміщується на репозитарії бібліотеки Університету. На запит ЕГ було надано методичні рекомендації до написання магістерських робіт. Не було надано інформації щодо розміщення їх на сайті СумДУ ім. А.С. Макаренка. Під час зустрічі зі здобувачами було встановлено, що не всі знають про графік виконання магістерських досліджень та допустимі відсотки запозичення (унікальність роботи) за програмою антиплагіат.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється рядом документів ЗВО, які розміщені у відкритому доступі на сайті університету: Про організацію освітнього процесу .., Положенням Про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу..., Порядком організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій... Положенням Про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти...та ін. Об'єктивність НПП під час сесії забезпечується процедурою проведення контрольних заходів з семестрового екзамену, визначеними критеріями оцінювання, прописаними в РП, створенням комісії для захисту результатів практик тощо. Зі слів НПП результати семестрового контролю обговорюються на засіданнях випускової кафедри логопедії. Представники студентського самоврядування обізнані в питаннях своїх прав щодо оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів згідно з зазначеним вище положеннями. Даний факт підтверджено у розмові зі студентами. Спілкування з НПП та здобувачами дало можливість встановити, що випадки оскарження результатів проведення контрольних заходів на ОП не було. У процесі зустрічі з гарантом, НПП та здобувачами освіти було підтверджено інформацію про своєчасне ознайомлення з формами проведення контрольних заходів, про право здобувачів освіти та ін. Важливою складовою заходів із запобігання проявам зловживань службовим становищем під час екзаменів є доведення до здобувачів інформації про «Поштову скриньку ректора» в електронному форматі під час дистанційного навчання. Оскаржень результатів іспитів, повторного проходження атестацій з окремих ОК, конфлікту інтересів або порушення процедур проведення контрольних заходів під час реалізації цієї ОПП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика і процедури дотримання академічної доброчесності регулюється відповідними документами, які представлені на сайті: Положення Про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти...; Положення про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти...; Кодекс академічної доброчесності... та ін. Під час зустрічей із НПП та аналізу РП ОК було зазначено, що ці питання розкриваються у ОК 2.02 «Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень» (тема 8), ОК2.05 «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти» (Тема 2.2). Аналіз змісту РП цих ОК свідчить про те, що у них представлено в темах дане питання «академічна доброчесність», «плагіат» тощо). Окрім цього під час спілкування з науковим керівником протягом навчання піднімаються питання, пов'язані із академічною доброчесністю. Встановлено, що НПП та здобувачі підписують декларації щодо дотримання академічної доброчесності. Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням було встановлено, що студентський актив не обізнаний щодо заходів, які були проведені центром забезпечення якості вищої освіти на початку навчального 2022-2023 року, які висвітлені на сайті. Перевірка роботи за допомогою антиплагіатної програми StrikePlagiarism.com, яка є наявною в Науковій бібліотеці ЗВО здійснюється перший раз безкоштовно. Здобувачі на зустрічах зазначили про освіченість щодо цих документів та взагалі про процедури дотримання доброчесності. Таким чином, за результатами зустрічей із НПП, ЕГ виявлено готовність групи забезпечення ОПП критично і реалістично застосовувати прийняті положення та кодекси академічної доброчесності. Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів відбувається через просвітницьку роботу: теми ОК, тематичні заходи, присвячені академічній доброчесності. Отже, політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначені, чіткі, достатньо зрозумілі та оприлюднені у відкритому доступі. Фактів порушення академічної доброчесності не виявлено, що підтверджує ефективність проведених заходів та політики ЗВО щодо популяризації цього питання.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У ЗВО та на ОП визначено чіткі, зрозумілі, валідні правила проведення контрольних заходів, доступні всім учасникам освітнього процесу в умовах дистанційної освіти. Для протидії порушенням академічної доброчесності застосовується програмний продукт «StrikePlagiarism.com», який придбано ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Недостатня обізнаність студентського самоврядування в проведених заходах ЗВО, щодо популяризації академічної доброчесності. 2. Необізнаність здобувачів щодо графіка написання і захисту магістерських досліджень. Рекомендовано: Надавати здобувачам вищої освіти інформацію про проведення університетом заходів щодо популяризації академічної доброчесності. Поінформувати про важливість дотримання графіка написання магістерських робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ констатує: обізнаність здобувачів щодо можливостей, відкритість адміністрації ЗВО у вирішенні конфліктних питань. Незважаючи на недостатній рівень поінформованості студентів щодо заходів популяризації академічної доброчесності, графіка написання магістерських робіт експертна група дійшла висновку, що ОПП має певний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.2 та 5.4; достатній рівень узгодженості за підкритеріями 5.1 та 5.3. Визначені недоліки можуть бути усунені в найближчий час.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладачі, що включені до групи забезпечення ОП, є штатними працівниками. У результаті глибокого аналізу звіту про самооцінювання (таблиця 2 «Зведена інформація про викладачів» (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/6587/view>), інформації про проходження викладачами стажування, їхніх публікацій, а також інтерв'ювання гаранта освітньої програми, науково-педагогічних працівників, які викладають на ОП, було встановлено, що академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми відповідає спеціальності 016 Спеціальна освіта. Проте, інформація про підвищення кваліфікації відповідно до підготовки здобувачів ОП Спеціальна освіта (Логопедія) викладачів Бойченко М. А. (ОК 1.03 “Актуальні питання інноваційного розвитку освіти”), Пухно С. В. (ОК1.04 “Психологія освіти”), Петренко С.І. (ОК1.02 “Цифрові технології” є недостатньою, щоб забезпечити досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Не було надано інформації про публікації чи підвищення кваліфікації за профілем ОП задля забезпечення СК та ПРН зазначеними ОК, що вимагає специфіка підготовки магістра зі спеціальної освіти. У РП ОК у списку літературних джерел відсутні посилання на іншомовні джерела та на наукові дослідження НПП (ОК 1.02, 1.03, 1.04, 2.05 та ін.). За результатами аналізу ЕГ робочих програм ОК, задля реалізації ПРН у складові ОК потрібно додати теми, що розкривали б особливості організації корекційної (логопедичної) допомоги дітям із особливими освітніми потребами, їхньої взаємодії в умовах спеціального та інклюзивного освітнього простору. Зокрема, доповнити ОК «Цифрові технології» темами, які б розкривали використання спеціальних цифрових технологій для роботи з дітьми з ООП (спеціальні програми, додатки тощо).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час акредитації ЕГ з'ясовано, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої-професійної програми Спеціальна освіта (Логопедія). Вона регулюється Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників...» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/nakazy/poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_e49ca.pdf) тощо. Конкурсна комісія визначає ступінь відповідності професійної та академічної кваліфікації цілям ОПП, враховує рівень наукової активності претендента, його рейтинг. Процедура обрання є прозорою та публічною, оголошення про конкурс оприлюднюються на офіційному сайті ЗВО. Згідно з інформацією, отриманою під час зустрічі з адміністративним персоналом та керівниками структурних підрозділів, ця процедура є прозорою, зрозумілою та такою, що виконується. На зустрічах з фокус-групами було підтверджено прозорість та відкритість конкурсного відбору НПП. З метою реалізації ОП залучені штатні викладачі, що свідчить про зацікавленість керівництва ЗВО в цих питаннях.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, що з'ясовано на підставі їх інтерв'ювання. Під час проведення фокус-груп з гарантом та стейкхолдерами з'ясовано, що роботодавці залучаються до освітнього процесу під час проведення гостьових лекцій і проходження практики на базах спеціальних та інклюзивних установ. На запит ЕГ були надані протоколи засідань кафедри від 30.03.2021 р. (протокол № 13), від 05.05.2021 р. (протокол № 15), від 08.02.2022 р. (протокол № 11) про обговорення проєктів з оновлення освітніх програм та їх затвердженням (ОП-2021 та 2022р.), на яких серед роботодавців була присутня: Тимченко І. В. – завідувач Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 3 «Калинка» (<https://office.naq.gov.ua/v1/accreditation-folder/6587>), (blob:<https://office.naq.gov.ua/8e9d0767-5d61-4eba-952e-97f44330c50e>). Були надані на запит ЕГ протоколи засідань кафедри від 11.04.2022 р. (протокол № 14) про обговорення результатів анкетування роботодавців. На якому були присутні: учитель логопед, вчитель-методист закладу дошкільної освіти № 12 «Олімпійський» І.В. Кравцова, завідувач Сумського дошкільного навчального закладу. Центр розвитку дитини № 18 «Зірниця» Сумської міської ради, голова відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації «Асоціація працівників дошкільної освіти» Сумської області Христина Шевич (blob:<https://office.naq.gov.ua/36c3efe1-1f38-4b61-bebe-fa907d175f12>). Отже, закладом ВО систематично проводиться анкетування роботодавців. Під час зустрічі зі стейкхолдерами (Тимченко І.В., Феденко О.О., Верхованцева І.О., Крикуленко Ю.О., Примаченко В.С., Петова Л.В., Малініна Л.В.), присутніми було зазначено, що не всі вони були залучені до опитування та обговорення ОП. Під час проведення акредитації достовірність проходження анкетування та їх зміст члени ЕГ не змогли перевірити через технічні труднощі закладу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ з'ясовано, що заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять на ОПП професіоналів-практиків, що з'ясовано на підставі інтерв'ювання гаранта ОП, викладачів, студентів. Під час зустрічі ЕГ зі студентами і роботодавцями встановлено, що директор КУ Інклюзивно-ресурсного центру № 1 Сумської міської ради Крикуленко Ю.О. провела гостьову лекцію з ОК «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти» (інформація про цей захід певний час була доступна на сайті); кандидат наук, доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Прядко Л. О. керувала написанням магістерських робіт. Під час зустрічей встановлено, що доц. Стахова Л.Л. має досвід практичної роботи (25 років).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО регламентує підвищення кваліфікації НПП відповідно до «Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників...» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_pidvischennya_kvalifikaciyi_v_sumdpu2_6a064.pdf). У результаті зустрічі з адміністрацією, інтерв'ювання гаранта освітньої програми і науково-педагогічних працівників було встановлено, що регулярно відбуваються рейтингові оцінювання роботи кафедр університету та НПП. НПП мають можливість пройти різні види підвищення кваліфікації та стажування. Гарант освітньої програми доц. Зелінська-Любченко К.О. взяла участь у VI Міжнародній програмі підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки, а також педагогічних та науково-педагогічних працівників «Разом із Визначними Лідерами Сучасності: цінності, досвід, знання, компетентності і технології для формування успішної особистості та Трансформації оточуючого світу» 23.06.2022 р. – 20.08.2022 р. (6 кредитів/180 год.), пройшла курси підвищення «Основи грантрайтингу та управління науковими проєктами» (12.04.2021-24.05.2021 р.) (6 кредитів/180 год.) на базі СумДПУ імені А.С.Макаренка. Ласточкіна О. В. – СумДПУ, перекладацький навчально-методичний центр «LinguoStar»: курси підвищення кваліфікації, тема: «Іноземна (англійська) мова», січень-лютий 2018 р. Сертифікат про володіння мовою на рівні B2 № 000983202 (100 год.); доц. Стахова Л.Л. – Науково-дослідний інститут Люблінського науково-технологічного парку, «Інноваційні форми сучасного навчання на платформах Microsoft Teams I Office 365», 23-30.08.2021 р. 1,5 кред. (45 год.); доц. Харченко Т.Г. – Інститут психології Люблінського Католицького університету Іоанна Павла (Польща), курс «Методологія психологічних досліджень» 10-15.02.2020 р. (30 год.), проф. Бойченко М.А. – Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, «Особливості застосування інструментів Microsoft Office 365 для організації дистанційного навчання в закладах освіти» (20.01.2020 – 28.02.2020 р.) Свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289 /2247-20; доц. Петренко С.І. – «Інновації в освіті, інноваційні технології викладання професійних дисциплін», Вища технологічна школа в Катовіцах, Республіка Польща (10.05.2021 – 29.09.2021 р.) (6 кредитів/180 год.), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, «Тьюторство у системі дистанційного навчання», 23.04.2018-23.05.2018 р. (3 кредити/90 год.). Але аналіз тематики підвищення кваліфікації та сертифікатів зарубіжного стажування викладачів (проф. Бойченко М.А., доц. Петренко С.І.), які забезпечують викладання ОК загальної підготовки не завжди відповідає профілю та специфіці підготовки фахівця зі спеціальної освіти (логопеда), науковим інтересам та професійним потребам цієї спеціальності. Зі слів НПП, а також представників адміністрації ЗВО, було зазначено, що університет сприяє проходженню викладачами зарубіжного стажування (часткова матеріальна компенсація).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У результаті інтерв'ювання адміністрації, гаранта освітньої програми і науково-педагогічних працівників та документів поданих на запит ЕГ було встановлено, що викладачі кафедри логопедії отримують нагороди і відзнаки від закладу: завідувача кафедри проф. Кравченка А.І. нагороджено Грамотою МОН України, знаком «Відмінник освіти України», нагрудним знаком «За наукові та освітні досягнення», нагрудним знаком НАПНУ «К.Д. Ушинський», Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» та присвоєно Почесне звання «Почесний професор»; Харченко Т.Г. відзначено подякою НАПН; Ласточкину О.В. відзначено Подякою ВГО «УАКП» та Подякою Сумської обласної ради; Мороз Л.В. нагороджено грамотою Департаменту освіти і науки Сумської ОДА; Зелінську-Любченко К.О. нагороджено Подякою НАПНУ та Грамотою міського голови; Стахову Л.Л. відзначено грамотою Управління освіти і науки Сумської обласної адміністрації тощо. На запит ЕГ подана інформація щодо отримання грошових премій та матеріальних заохочень (проф. Кравченко А.І. – 1 раз у 2021 р., 4 рази у 2022 р.; доц. Зелінську-Любченко К.О. – 2021 р., 2022 р.; Ласточкина О.В. – 2021 р. доц. Мороз Л.В. – 2022 р.; доц. Харченко Т.Г. – 2022 р. Під час бесід також з'ясовано, що викладачі отримують матеріальні заохочення за публікацію статті в наукометричних базах Web of science та Scopus, за досягнення свої і студентів та активності в удосконаленні професійної майстерності тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Існування прозорої процедури конкурсного добору викладачів, що регулюється відповідними нормативними документами та дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОПП. Система стимулювання розвитку викладацької майстерності в закладі. Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів. Надана університетом можливість пройти різні види підвищення кваліфікації та стажування. Існування матеріального заохочення та преміювання за результатами публікації статті в наукометричних базах Scopus та Web of Science, стимулювання творчої праці й педагогічного новаторства тощо. Наявність міжнародних стажувань та статей у міжнародних журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS у викладачів кафедри логопедії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Недостатнє залучення практичних працівників до проведення лекційних або практичних занять, проведення практики та процедури обговорення ОП. 2. Частина НПП, задіяних у реалізації ОП, хоча й мають здобутки в науковій діяльності, проте їхні наукові інтереси не повною мірою узгоджуються з ОК та ПРН, що мають забезпечити оволодіння ЗК і СК та орієнтувати на підготовку здобувачів до роботи з дітьми із особливими освітніми потребами у спеціальному та інклюзивному просторі, взаємодіяти з їхніми батьками та фахівцями. 3. Не завжди є ефективне залучення роботодавців до організації освітнього процесу. Не всі роботодавці, які задіяні в анкетуванні, щодо якості ОП приймають участь у процедурі її обговорення. Рекомендовано: Частіше залучати практичних працівників до проведення лекційних та практичних занять, виробничої практики. Удосконалити анкети для роботодавців. Доповнити анкету для роботодавців і стейкхолдерів питаннями, які б інформували про їх оцінку щодо теоретичної та практичної готовності випускника ОПП до професійної діяльності з позиції роботодавця. Посилити відповідність наукових інтересів та професіоналізму НПП щодо викладання на ОП Спеціальна освіта (Логопеді).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ вважає, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, в цілому відповідає ОК, але потребує підвищення за рахунок стажування та участі в міжнародних та всеукраїнських конференціях за профілем ОПП задля якісної організації освітнього процесу у напрямі підготовки фахівця – магістра зі спеціальної освіти за спеціалізацією Логопедія. Враховуючи прозорість процедури конкурсного відбору НПП, постійне стимулювання ЗВО професійного розвитку НПП ЕГ зазначає цілком достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 6.2, 6.6. та належний рівень узгодженості за підкритеріями 6.1, 6.3. Наявність незначних недоліків, зокрема, не постійне залучення роботодавців, професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять, недостатня наукова активність та професіоналізм деяких НПП, дозволила експертній групі дійти висновку, що освітньо-професійна програма відповідає рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Оцінювання навчально-методичного забезпечення освітньої програми здійснювалось ЕГ шляхом аналізування інформації, отриманої з онлайн-екскурсії по академії, відео з соціальних мереж та наданого адміністрацією відеозвіту (<https://cutt.ly/VN63lTe>). Інформація про фінансову діяльність знаходиться у вільному доступі на сайті університету у розділі “Звіти фінансової служби” (<https://cutt.ly/3N63bhZ>). Для забезпечення досягнення визначених ОПП цілей університет має спеціалізовані навчальні аудиторії, кабінети, науково-практичний центр кафедри логопедії (<https://cutt.ly/hN63Ru9>), 36 навчальних лабораторій, 19 комп'ютерних класів, 20 спортивних об'єктів, які оснащені необхідним обладнанням для забезпечення навчального процесу, що було показано в процесі представлення матеріальної бази університету. Ознайомлення з оснащенням навчальних аудиторій показало, що наявний достатньо необхідний рівень для проведення занять. Бібліотека СумДПУ ім. Богдана Хмельницького (<https://library.sspu.edu.ua/>) надає аспірантам і НПП ЗВО доступ до бібліотечних фондів, фонду неопублікованих документів, власних інформаційних ресурсів (фонд – 905 365 прим., з них наукової – 342 228 прим., навчальної – 506 099 прим.), електронний каталог (<https://cutt.ly/oN63lNe>), забезпечує безоплатний доступ аспірантам і НПП до електронних баз даних наукової періодики Scopus і Web of Science, а також до ресурсів відкритого доступу. На сайті бібліотеки також опубліковано її основні статистичні показники роботи (<https://cutt.ly/XN63grL>). За результатами опитування здобувачів (<https://cutt.ly/UN67nnE>), вони задоволені ресурсами, що використовуються на цій ОПП (у середньому – 9,4 бали (із 10 балів)). Під час освітнього процесу використовується інформаційний ресурс «Деканат СДПУ ім. А.С.Макаренка» (<http://rozklad.sspu.sumy.ua/>). Реалізація освітньої діяльності, що супроводжується використанням технологій дистанційного навчання, у СумДПУ імені А.С. Макаренка відбувається переважно в синхронному online режимі та включає в себе: представлення навчальних і навчально-методичних матеріалів в електронній формі на платформі Moodle, використання застосунків для здійснення відео-зв'язку та комунікації між учасниками освітнього процесу (Zoom, Meet, Skype). Використання програм-месенджерів та соціальних мереж (Viber, Telegram, Discord, Messenger, Facebook) забезпечує швидкий контакт та своєчасний зворотній зв'язок із здобувачами. Для швидкого вирішення питань щодо дистанційного навчання діє форма зворотнього зв'язку із фахівцями Лабораторії дистанційного навчання (ldn.sspu@gmail.com, zaochny@sspu.edu.ua); для викладачів, за словами завідувачки лабораторії дистанційного навчання Кушч Ю.І., створено дистанційний курс-підтримки у Moodle із допоміжними методичними матеріалами, проводяться курси підвищення кваліфікації та організаційні зустрічі (вебінари). Усе це, у сукупності належним чином дозволяє забезпечити досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Зі слів гаранта та здобувачів ЗВО забезпечує безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньо-наукової програми завдяки збалансованості матеріальних ресурсів (обладнання аудиторій, лабораторій, комп'ютерних класів, соціальна інфраструктура для відпочинку та дозвілля тощо) та принципам студентоцентрованого навчання. В бібліотеці та комп'ютерних класах є доступ до мережі Інтернет, функціонує Wi-Fi. Доступ до бібліотеки є також вільним і безоплатним. Всі випускові кваліфікаційні роботи студентів проходять безкоштовну перевірку з асистентом антиплагіат. Як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності в СумДПУ імені А.С. Макаренка використовується система Strikeplagiarism, проте лише перша спроба є безкоштовною, наступні перевірки проводяться за окрему плату. Полулюфта К. (здобувачка) засвідчила також, що студенти мають можливість брати платну участь в студентських конференціях, але як здобувачі цього ЗВО вони отримують знижку 25%.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертною групою було встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Безпечність освітнього середовища СумДПУ забезпечується Відділом охорони праці (<https://sspu.edu.ua/viddil-okhorony-pratsi>), який виконує такі функції: організація проведення профілактичних заходів спрямованих на запобігання нещасних випадків, професійних захворювань і аварій у процесі праці; контроль за забезпеченням оптимальних умов праці для працівників Університету; впровадження в Університеті досягнень науки та техніки, прогресивних і безпечних технологій, сучасних засобів колективного та індивідуального захисту працівників; контроль за дотриманням працівниками Університету вимог законів та нормативно-правових актів з охорони праці; інформування та надання роз'яснень працівникам університету з питань охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту; опрацювання ефективної цілісної системи управління охороною праці, сприяння вдосконаленню діяльності у цьому напрямку кожного структурного підрозділу і кожної посадової особи; складання разом зі структурними підрозділами університету комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, а також розділу «Охорона праці» у колективному договорі. Для задоволення потреб та інтересів здобувачів проводяться анонімні анкетування, за допомогою яких вивчаються актуальні потреби та інтереси здобувачів (<https://cutt.ly/UN67nnE>) та, за словами здобувачів - Химченко П. та Лози А., розглядаються адміністрацією. Здобувачі, зокрема Химченко П., підтвердили, що є усвідомленими щодо функціонування психологічної служби та скриньки довіри. Безпечність середовища регулюється низкою актів:

- Положення про відділ охорони праці (<https://cutt.ly/JMqvrSD>); - Положення про пожежно-технічну комісію (<https://cutt.ly/1MqvUYF>); - Положення про студентське містечко та користування гуртожитками (<https://cutt.ly/CMqvdp>); - Положення про психологічну службу (<https://cutt.ly/PMqv9c>); - Положення про учбово-спортивний комплекс СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/wMqvlDZ>); - Положення про санітарний пост (<https://cutt.ly/8Mqvnyo>); - Положення про ланку охорони громадського порядку (<https://cutt.ly/HMqvYed>); - Про систему управління охороною праці СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/eMqvIc4>); - Про добровільну пожежну дружину СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/gMqvAdq>); - Про комісію з питань евакуації СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/VMqvGwZ>). В ході спілкування з здобувачами вищої освіти було встановлено їх задоволеність безпечністю освітнього середовища.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО наявні усі необхідні нормативні документи для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою (<https://sspu.edu.ua/polozhennia>). Забезпечення різного роду підтримки здійснюється завдяки належній організації якості навчання, викладання, роботи адміністративних і допоміжних підрозділів. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти виявлена висока задоволеність організацією навчання та викладання, у взаємодії здобувачів вищої освіти з викладачами та управлінням ЗВО. СумДПУ систематично проводить різнопланові опитування щодо організації освітнього процесу (<https://cutt.ly/UN67nnE>). Освітня підтримка забезпечується навчальним та методично-організаційним відділом, деканатами, гарантом ОП. Організаційна підтримка здобувачів вищої освіти надається відповідними відділами, кураторами груп, адміністрацією ЗВО. Основними документами щодо надання освітньої та організаційної підтримки здобувачам вищої освіти є “Положення про організацію освітнього процесу” (<https://cutt.ly/HMqv3va2>), «Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу» (<https://cutt.ly/GMq3QH3>) та “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти” (<https://cutt.ly/SMq3doC>). Інформаційна підтримка відбувається через систему інформування здобувачів вищої освіти технічними засобами, через сайт, портал ЗВО, сторінки у соціальних мережах тощо. Консультативна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється відповідними відділами ЗВО (<https://sspu.edu.ua/viddil>: Відділ кадрів, Відділ працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг, Відділ соціальної та культурно-масової роботи, Психологічна служба, Центр забезпечення якості вищої освіти, Центр професійно-кар'єрної орієнтації та вступу на навчання), основна місія яких полягає у якісному і систематичному консультуванні студентів із актуальних для них питань. Функціонує також Студентське Самоврядування, яке створене з метою самостійного вирішення здобувачами вищої освіти питань щодо навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, участі студентів у громадському житті та в управлінні (<https://cutt.ly/SMqv9VCD>). Цей орган надає студентам також соціальну підтримку. Кириченко Е. (в.о. студентського директора), навіть приклад, коли могло відбутися відрахування студента, проте за підтримки органів студентського самоврядування та із суб'єктивних соціальних причин відрахування не відбулося. Результати онлайн-опитування здобувачів щодо освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки свідчать про те, що здобувачам вищої освіти вчасно та фахово надається освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка за ОПП СО(Л) за підтримки гаранта, групи забезпечення, відповідних структурних підрозділів (<https://cutt.ly/7Mqv9gt>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачів з особливими освітніми потребами на цій ОПП немає, проте вони навчаються в університеті на інших ОП. В СумДПУ створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Підтримка осіб з ООП унормовується “Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення” (<https://cutt.ly/aMwqoxe>) та “Положенням про Навчання та супровід осіб з особливими потребами у СумДПУ” (<https://cutt.ly/WMwwQIC>). З метою надання інформаційної підтримки для осіб із ООП на сайті ЗВО представлена сторінка «Вільний доступ до університету» (<https://cutt.ly/eMwezPK>). Університет забезпечує доступність навчальних приміщень для маломобільних груп населення. Вхід до приміщення обладнаний сертифікованим стаціонарним пандусом. Оскільки забезпечено безперешкодний доступ до аудиторій, які знаходяться на першому поверсі, тому у випадку навчання здобувача з ООП – розклад складається з урахуванням цього. Студенти відзначили зручність користування електронними системами забезпечення дистанційного навчання (<https://dl.sspu.edu.ua/?lang=en>). Наприклад, Шевченко А. (здобувач) зазначила, що навчається одночасно на денній і на заочній формі навчання. З огляду на це, викладачі йдуть назустріч, а також процес дистанційного навчання є зручно налагоджений. Із позитивного також є те, що СумДПУ регламентовано умови участі для здобувачів з ООП у «Правилах прийому» (<https://cutt.ly/fMwNMQc>). Функціонує психологічна служба університету, яка надає підтримку соціально незахищеним здобувачам вищої освіти (<https://cutt.ly/7MwH016>) та телефон довіри психологічної служби.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У своїй діяльності заклад дотримується законодавства України в сфері забезпечення гендерної рівності та протидії дискримінації, зокрема Закону України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.1996 р.із змінами і доповненнями, Законів України «Про освіту», Законів України, «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», Статуту СумДПУ імені А. С. Макаренка (<https://cutt.ly/uMwHU7a>), та нормативно-правових актів ухвалених у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка. Процедура проведення контрольних заходів регулюється окремими розділами: “Положення про розгляд скарг та звернень громадян у СумДПУ” (<https://cutt.ly/eMwHAWT>); “Положення про організацію освітнього процесу” (<https://cutt.ly/HMq3va2>); «Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу» (<https://cutt.ly/GMq3QH3>); “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти” (<https://cutt.ly/SMq3doC>); Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/nMwHRwz>). Звернення здобувачів фіксуються в журналі реєстрації заяв, скарг та пропозицій. До перевірки Звернень можуть залучатися адміністрація ЗВО представники профспілкової та інших громадських організацій, органів самоврядування. Звернення, в яких порушуються важливі питання діяльності Університету, беруться на особливий контроль і розглядаються в першу чергу. В СумДПУ впроваджено План роботи щодо запобігання та протидії корупції (<https://cutt.ly/LMwJrIw>) та здійснено онлайн-опитування здобувачів освіти з означеного питання (<https://cutt.ly/VMwJaBr>). 98% студентів запевнили, що не були свідками корупції в університеті. На онлайн-зустрічі із студентським самоврядуванням було з'ясовано, що 20 вересня 2022 року відбулося спільне засідання Комісії із етики та академічної доброчесності та Комісії із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДПУ. Також ЕГ визначає позитивним створення Студентської фокус-групи "Агенти якості" (<https://cutt.ly/uMwJBbX>), що працює під керівництвом фахівців Центру забезпечення якості вищої освіти І. Горбатенко та А. Сиріної. Химченко П. (здобувачка) підтвердила, що студенти знають де знайти інформацію про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій, а також порядок звернення. Упродовж періоду навчання здобувачів вищої освіти за ОП випадків сексуальних домагань, дискримінації, корупції не траплялося.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Здобувачі мають відкритий доступ до інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів в межах ОП в навчальний та позанавчальний час, що було підтверджено під час зустрічей із фокус групами. ЗВО підтримує та розвиває інфраструктуру, для задоволення потреб та інтересів студентів. Також слід зазначити що політика ЗВО щодо інклюзивного простору постійно розвивається, і створює всі умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими потребами, оскільки такі здобувачі навчаються в СУМДПУ. З метою надання інформаційної підтримки для осіб із ООП на сайті ЗВО представлена сторінка «Вільний доступ до університету». Під час освітнього процесу використовується інформаційний ресурс «Деканат СУМДПУ ім. А.С.Макаренка». Університет надає безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi. Надається на необхідному рівні освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка. Активно функціонує Психологічна служба Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Експертною групою не було виявлено конкретних недоліків по критерію щодо забезпечення освітньої програми. До платних послуг відноситься повторна перевірка магістерської роботи на плагіат. ЕГ рекомендує до початку наступного навчального року забезпечити можливість зробити зазначену послугу безкоштовною.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма відповідає визначеному критерію 7 за всіма підкритеріями. СумДПУ має задовільне освітнє середовище та матеріальні ресурси, що забезпечують усі компоненти ОПП “016 Спеціальна освіта (Логопедія)”. Освітнє середовище є безпечним для життя, здоров'я і задоволення потреб та інтересів здобувачів. У СумДПУ налагоджена система консультаційної, організаційної, соціальної, освітньої та інформативної підтримки. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій прописані в нормативних документах.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Реалізацію стратегічних цілей розвитку Університету щодо підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності, забезпечення відповідності рівня якості освітніх послуг вимогам стейкхолдерів забезпечує Центр забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/VMwouVx>). Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП відображено у: “Положенні про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка” (<https://cutt.ly/qMwN1Tu>); “Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка” (<https://cutt.ly/uMwN6YC>); “Положенні про освітні програми в Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка” (<https://cutt.ly/qMwMe2I>); «Положенні про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (<https://cutt.ly/9MwMddE>); «Положенні про комісію із забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<https://cutt.ly/oMwMOSf>), що розміщені у відкритому доступі на сайті СумДПУ. У Положеннях зазначено, що відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти покладається на ректора Університету, проректорів університету, Вчену раду, навчально-наукові інститути/факультети, кафедри, Центр забезпечення якості вищої освіти, усі відділи університету та студентське самоврядування. Експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та готовності випускників до професійної діяльності здійснюється на основі “Методичних рекомендацій щодо створення робочих програм навчальних дисциплін” (<https://cutt.ly/kMw9SpP>), шляхом залучення представників академічної і наукової спільноти України та представників ринку праці до роботи екзаменаційних комісій. Для розроблення проєкту ОПП формується проєктна група, мінімальні вимоги до кадрового складу якої визначають Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти і чинні документи, що регламентують питання акредитації освітніх програм. Експертиза проєктних матеріалів включає кілька обов'язкових етапів: 1) внутрішня експертиза на рівні структурного підрозділу; 2) зовнішня фахова експертиза; 3) внутрішня експертиза на рівні університету. Моніторинг Освітніх програм здійснюється на локальному та загальноуніверситетському рівнях (<https://cutt.ly/PMw3hPj>). Основним індикатором системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у СумДПУ визначено висококваліфікованого випускника Університету.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час спілкування з фокус-групами підтверджено часткове долучення здобувачів щодо перегляду самої ОП. ЗВО були надані протоколи засідань кафедри у яких підтверджено участь здобувачів. До засідань кафедри були залучені Адамова А., Осьмачко А., Полуєффа К. У протоколі №14 від 11 квітня 2022 р., зазначено, що Осьмачко А. - вказала на важливість формування знань умінь і навичок логопедичного супроводу осіб із порушеннями мовлення, а саме: розширити питання психолого педагогічного супроводу осіб із ООП, звернувши увагу на формування знань, умінь і навичок логопедичного супроводу та розширивши відповідні теми в ОК 2.03 «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП». Гарантом також було надано результати анкетувань здобувачів, щодо оцінювання якості викладання на ОП. Полуєффа К. (здобувач) засвідчила, що нею було запропоновано збільшити кількість практичних занять на базі Науково-практичного центру кафедри логопедії і її пропозицію було враховано. Залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості регламентується “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка” (<https://cutt.ly/uMwN6YC>), де зазначається, що студентське самоврядування залучено у: просуванні студентських ініціатив; участі у забезпеченні якості освітнього процесу та прийнятті важливих рішень; забезпеченні і захисті прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації навчального процесу; забезпечення виконання студентами своїх обов'язків; сприянні навчальній, науковій та творчій діяльності студентів; сприянні діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами; сприянні працевлаштуванню випускників; участі у вирішенні питань міжнародного обміну студентами; сприянні проведенню серед студентів соціологічних досліджень. Учасники зустрічі із студентським самоврядуванням, зокрема Пасько В., Скусинець А. та Кириченко Е., зазначили, що беруть участь у забезпеченні якості ОП в Університеті, зокрема у Вчених радах Університету та факультету, та поширенні анкетувань/опитувань. Проте, до аналізу цих опитувань не залучаються. Також, у підпорядкованій Центру забезпечення якості освіти у ЗВО функціонує студентська група "Агенти якості" (<https://cutt.ly/uMwJBbX>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У “Положенні про освітні програми у СумДПУ Імені А.С.Макаренка” (<https://cutt.ly/aMrodIv>) вказано, що роботодавці є обов'язковими учасниками розробки та обговорення проєкту ОП, а також її рецензування. З метою забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців на основі комплексного співробітництва ЗВО із зацікавленими установами, організаціями та підприємствами створено Раду роботодавців (<https://sspu.edu.ua/rada->

robotodavstv), яка покликана об'єднати інтелектуальний потенціал, матеріальні, фінансові та інші ресурси для підготовки конкурентоспроможних фахівців для закладів освіти, культури, спорту, медицини, соціального захисту, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій різних форм власності на галузевої направленості. Також розроблено “Положення про раду роботодавців” (<https://cutt.ly/nMr8Kr9>). Взаємодія з роботодавцями в межах ОПП носить постійний характер за рахунок включення до ОП виробничої практики, яка відбувається у відповідних закладах освіти. Адміністрація ЗДО та ІРЦ часто запрошує студентів на практику з метою подальшого їхнього працевлаштування. Залучення роботодавців до процесу співпраці формально було підтверджено під час відео-зустрічі, а також наданими ЕГ протоколами кафедри (№2 від 8 вересня 2021 р., №8 02 грудня 2021 р., №9 від 17 січня 2022 р., №11 від 8 лютого 2022 р., №14 від 11 квітня 2022 р.). Наприклад, голова експертної ради Крикуненко Ю., директор КУ “Інклюзивно-ресурсний центр № 1 Сумської міської ради”, запропонувала гаранту провести гостьову лекцію для магістрів та залучити до освітнього процесу фахівців із досвідом управлінської, інноваційної, наукової роботи, до освітнього процесу й запропонувала особисто поділитися досвідом роботи на посаді керівника Інклюзивно-ресурсного центру та намірами ознайомити здобувачів вищої освіти із особливостями роботи ІРЦ, його структурою, основними завданнями, нормативною документацією. Тимченко І., Крикуненко Ю., Верхованцева І. засвідчили, що у них працюють випускники кафедри та студенти цієї спеціальності і вони, як роботодавці, цілком задоволені якістю їх освіти. Крикуненко Ю. - голова ради стейкхолдерів підтвердила обговорення ОПП в круглих столах (осінь 2021), участь в засіданнях кафедри та свою участь в опитуваннях. Результати обговорень ОПП з роботодавцями та іншими стейкхолдерами відображені в таблиці змін, наданій ЕГ. Також, у процесі зустрічі із фокус-групою роботодавців, на прохання охарактеризувати зміст ОПП, Феденко О. звернула увагу, що, як роботодавці, вони зацікавлені більше у якості освіти здобувачів, ніж в її освітній характеристиці. Тому ЕГ може зробити висновок, що роботодавці є більш практично орієнтовані. ЕГ відзначає зацікавленість стейкхолдерів в успішному провадженні даної ОПП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Акредитація ОПП «Спеціальна освіта (Логопедія)» є первинною, тому випускників за цією ОП ще не було. У СумДПУ імені А.С. Макаренка діє Асоціація випускників, студентів та друзів, що регулюється відповідним положенням (<https://cutt.ly/jMtsJgd>). Метою діяльності Асоціації є: об'єднання зусиль випускників усіх поколінь для розвитку Університету, збереження та примноження його традицій і духовних цінностей; захист законних, соціальних, економічних, творчих та інших інтересів своїх членів, сприяння науково-технічному розвитку України. Одним із завдань асоціації є ведення інформаційної бази даних випускників Університету та проведення моніторингу професійних досягнень випускників, забезпечення зв'язку з випускниками. У відкритому доступі Анкета випускника (<https://sspu.edu.ua/anketa-vipusknika>). Діяльність Центру висвітлюється на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/universytet/zahalna-informatsiia/asotsiatsiya-vipusknikiv>). За даними звіту самооцінювання такі здобувачі в даний момент працюють за фахом: Полулюфта К. (приватний центр розвитку дитини м. Суми «Городок»); Линник Г. (спеціалізований центр для дітей з особливостями розвитку м. Суми «Щасливі діти»).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості даного ЗВО намагається забезпечити вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації. Процедура виявлення недоліків в ОП і своєчасного реагування них регламентується: “Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка” (<https://cutt.ly/qMwN1Tu>); “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка” (<https://cutt.ly/uMwN6YC>); “Положенням про освітні програми в Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка” (<https://cutt.ly/qMwMe2I>); «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (<https://cutt.ly/9MwMddE>); «Положенням про комісію із забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<https://cutt.ly/oMwMOSf>). В Університеті діє система забезпечення якості освіти. Участь у забезпеченні якості закладу вищої освіти беруть вчена рада університету, Центр забезпечення якості вищої освіти, методично-організаційний, декани та їх заступники, гаранті ОП, завідувачі кафедр, науково-педагогічні працівники. ЗВО розроблено Методичні рекомендації до проведення анкетування з питань оцінювання освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (<https://cutt.ly/cMwlnsU>). Гарант ОП під час спілкування на онлайн-зустрічах зазначила, що було виявлено неможливість деяких здобувачів комунікувати із викладачами через систему Moodle, у зв'язку із перебуванням на території бойових дій, за кордоном, перебоями електропостачання та інтернету, або інших поважних причин. Тому НПП було прийнято рішення надавати необхідну інформацію та проводити опитування цих студентів за допомогою Viber, Telegram, What's Up та засобами мобільного зв'язу. За результатами спілкування з фокус-групами ЕГ може стверджувати, що ОПП загалом позитивно провадить освітній процес, істотних недоліків не виявлено. Ґрунтуючись на інформації, отриманій під час он-лайн зустрічей з представниками фокус-груп, слід зауважити готовність як гаранта, так і робочої групи ОПП до конструктивного врахування ідей і пропозицій усіх стейкхолдерів щодо усунення ймовірних недоліків.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП проходить первинну акредитацію, тому зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, немає. Гарант програми зазначила, що вони відкриті до рекомендацій та будуть їх враховувати у реалізації ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ установила, що процедури й політики забезпечення якості належним чином сприймають усі члени академічної спільноти ЗВО та намагаються їх дотримуватись. У ЗВО організована система преміювання та рейтингування НПП, за свідченнями ректора СумДПУ – Ляного Ю. Під час проведення онлайн зустрічей з усіма фокус групами ЕГ відзначає розуміння цілей та змісту ОПП. Відповідальність за постійний динамічний розвиток ОПП усвідомлюється як зовнішніми стейкхолдерами, так НПП СумДПУ, що було підтверджено під час відповідних онлайн зустрічей. У ЗВО сформована рівнева структура внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти університету. До внутрішньої експертизи на рівні структурного підрозділу (факультету, НН інституту) залучаються профільні кафедри, науково-методична комісія та вчена рада. Їх висновки і рекомендації є основою для прийняття рішення. Локальний моніторинг здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр. Відповідальність за організацію та проведення локального моніторингу Освітньої програми покладається на її гаранта. Результати локального моніторингу не рідше ніж раз на рік обговорюються на науково-методичній комісії і вчентій раді відповідного структурного підрозділу. Звіти із локального моніторингу подаються до центру забезпечення якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОПП здійснюються відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти Університету. До процесу перегляду освітньо-професійної програми та інших процедур забезпечення якості освіти безпосередньо долучаються здобувачі та стейкхолдери/роботодавці. Позитивною практикою є функціонування студентської групи "Агенти якості". Спостерігається врахування думки та рекомендацій здобувачів, НПП, роботодавців та інших стейкхолдерів при формуванні та модернізації ОПП, що було підтверджено на зустрічах із відповідними фокус групами. Спостерігається позитивне оцінювання здобувачами якості освітнього процесу, що здійснюється шляхом регулярного анкетування та опитування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

З метою покращення якості ОПП ЕГ рекомендує у наступних опитуваннях: додати відкриті питання до анкет; систематизувати взаємодію роботодавцями у процедурах внутрішнього забезпечення якості (як приклад – розгляд змістової частини ОПП); залучити студентське самоврядування до розгляду та аналізу опитувань здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішня система забезпечення якості освітньої програми спрямована на забезпечення якісного рівня освітнього процесу та ОПП. ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Зважаючи на описані сильні сторони, експертна група дійшла висновку, що освітня програма відповідає усім підкритеріям Критерію 8 за рівнем "В", оскільки недоліки є несуттєвими і можуть бути усунені в короткий час.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу за ОПП визначені відповідно до законодавчих і нормативних актів із питань вищої освіти. Всі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу опубліковані на сайті СумДПУ (<https://sspu.edu.ua>; <https://cutt.ly/MMtNUhV>): «Статут Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка» (<https://cutt.ly/hMtVFvP>); «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (<https://cutt.ly/qMwN1Tu>); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка» (<https://cutt.ly/uMwN6YC>); «Положенням про освітні програми в Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С. Макаренка» (<https://cutt.ly/qMwMe2I>); «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (<https://cutt.ly/9MwMddE>); «Положенням про комісію із забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<https://cutt.ly/oMwMOSf>); «Положенням про вчену раду Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка» (<https://cutt.ly/cMtNoYk>) Під час зустрічей експертної групи з різними фокус-групами було з'ясовано, що відповідні правила та процедури є зрозумілими та чіткими, позитивно сприймаються та послідовно виконуються всіма членами академічної спільноти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті розміщена інформація щодо ОПП (в переліку) за посиланням: <https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2022-r-i-k>. Також відкритий доступ до веб-сторінки на сайті ЗВО, де оприлюднений проект ОП (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/proekt-opp/proekt_op_magistr_logopediya_2022_c2238.pdf). Усі зацікавлені сторони мають право надати свої зауваження і рекомендації при заповненні анкети, або надіславши лист на електронну адресу logo@sspu.edu.ua

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Доступ до сайту мають всі зацікавлені учасники (<https://sspu.edu.ua/>). Інформації достатньо для інформування всіх стейкхолдерів. Здобувачі підтвердили те, що вони з цією інформацією ознайомлені. На сайті розміщено ОП за попередні роки (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/osvitni-prohramy>). Проте ЕГ зазначає, що розподіл актуальної інформації по складових частинах сайту, дещо ускладнює пошук інформації. Каталог вибіркового дисциплін розміщений в особистому кабінеті здобувача, що зумовлює труднощі у перегляду їх силабусів зовнішнім стейкхолдерам.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила та процедури прописані в широкому переліку положень, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та оприлюднені у відкритому доступі на сайті факультету та ЗВО. На сайті Університету у вільному доступі розміщено інформацію про проект освітньої програми, ОП, рецензії на освітню програму, а також оприлюднено результати опитувань здобувчів. Оприлюднюється точна й достовірна інформація про освітньо-наукову програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма відповідає вимогам щодо прозорості і публічності діяльності. ОПП відповідає критерію 9 та має значний рівень узгодженості за всіма підкритеріями. На офіційному веб-сайті СумДПУ оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОПП, забезпечено достатню прозорість та публічність основних документів і процедур, що регулюють освітній процес. Надано можливість усім заінтересованим особам додати свої відгуки, зауваження, пропозиції, рекомендації щодо ОПП на спеціально створену електронну пошту.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ПРОГРАМА(повторно)_візиту _Сумський_ДПУ_ім_Макаренк а (зміни часу).pdf</i>	q9DNPkbmDGpYLeomQb66uWPKuaHoG3ХаexffQ NQC7hA=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мамічева Олена Володимирівна

Члени експертної групи

Пахомова Наталія Георгіївна

Чикурова Ольга Ярославівна